

**Стратегічний план розвитку
Шполянської міської об'єднаної
територіальної громади
на період 2018- 2020 рр.**

Зміст

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ	4
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО ГОЛОВИ ШПОЛЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	5
ВСТУП	6
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОПИС ПРОЦЕСУ РОБОТИ	7
КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРОМАДИ.....	10
РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ОТГ	16
ГОЛОВНІ ЧИННИКИ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ	18
СЦЕНАРІЙ РОЗВИТКУ ШПОЛЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	18
<i>Інерційний сценарій розвитку</i>	18
<i>Модернізаційний сценарій розвитку</i>	20
СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ШПОЛЯНСЬКОЇ ГРОМАДИ	21
SWOT-МАТРИЦЯ ШПОЛЯНСЬКОЇ ГРОМАДИ	23
ПОРІВНЯЛЬНІ ПЕРЕВАГИ, ВИКЛИКИ І РИЗИКИ ШПОЛЯНСЬКОЇ ОТГ	26
СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ	28
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ГРОМАДИ	31
<i>Операційна ціль 1.1. Стимулювання залучення інвестицій</i>	31
<i>Операційна ціль 1.2. Розвиток малого і середнього підприємництва</i>	33
<i>Операційна ціль 1.3. Розвиток туристичної сфери</i>	35
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ	36
<i>Операційна ціль 2.1. Забезпечення високої якості життя населення</i>	36
<i>Операційна ціль 2.2. Модернізація та розвиток інфраструктури Шполянської ОТГ</i>	37
<i>Операційна ціль 2.3. Підвищення енергоефективності</i>	37
<i>Операційна ціль 2.4. Підвищення обізнаності та соціальної активності жителів громади</i>	39
ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ	41
ЧАСОВІ РАМКИ І ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ	41
ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПОКАЗНИКИ.....	49
<i>Реалізація стратегічної цілі 1</i>	49
<i>Реалізація стратегічної цілі 2</i>	51
ОРІЄНТОВНИЙ ФІНАНСОВИЙ ПЛАН.....	52
ПРИПУЩЕННЯ ТА РИЗИКИ	57
РЕКОМЕНДАЦІЇ	58
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОНОВЛЕННЯ	59
УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ РЕАЛІЗАЦІЇ	59
ПРОЦЕДУРА МОНІТОРИНГУ	60
КАТАЛОГ ПРОЕКТНИХ ПРОПОЗИЦІЙ	61

Перелік таблиць

Таблиця 1 Принципи місцевого розвитку	7
Таблиця 2 Учасники Робочої групи з підготовки Стратегії	8
Таблиця 3 Населені пункти Шполянської ОТГ та їхні характеристики	10
Таблиця 4 Порівняння громади, району, області	10
Таблиця 5 - а Найбільші платники податків у громаді (підприємства приватної власності)	14
Таблиця 5 - б Найбільші роботодавці у громаді (підприємства приватної власності).....	14
Таблиця 6 Результати опитування мешканців	16
Таблиця 7 - Результати опитування бізнесу	14
Таблиця 8 SWOT-аналіз Шполянської громади	22
Таблиця 9 Стратегічні, операційні цілі та завдання	29
Таблиця 10 Територія впливу проектів Плану реалізації стратегії	14
Таблиця 11 Орієнтовний фінансовий план	16

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

ВВП – валовий внутрішній продукт

ВРП – валовий регіональний продукт

ДНЗ – дошкільний навчальний заклад

ЄС – Європейський Союз

ЖКГ – житлово-комунальне господарство

ЗНЗ – загальноосвітній навчальний заклад

ЗНО – зовнішнє незалежне оцінювання

ЗУ – Закон України

КУВ – Комітет з управління впровадженням стратегічного плану

МСБ – малий та середній бізнес

МТД – міжнародна технічна допомога

ОДА – обласна державна адміністрація

ОМС – органи місцевого самоврядування

ОТГ – об'єднана територіальна громада

ПТНЗ – професійно-технічні навчальні заклади

РДА – районна державна адміністрація

СОК – сільськогосподарський обслуговуючий кооператив

ТЗ – технічне завдання на проект місцевого розвитку

ТПВ – тверді побутові відходи

ЦНАП – центр надання адміністративних послуг

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО ГОЛОВИ ШПОЛЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Шановна Громадо!

Шполянська об'єднана територіальна громада утворена 26 січня 2017 року в результаті добровільного об'єднання двох населених пунктів – міста Шпола і села Кримки. в рамках децентралізації влади та змін територіальної організації влади. А 22 серпня 2017 року до громади приєдналося село Скотареве. Процес об'єднання нашої громади, а згодом і приєднання став першим кроком здійснення реформи децентралізації в Шполянському районі.

Важливо від самого зародження об'єднаної територіальної громади докласти максимум зусиль у вирішенні спільних проблем мешканців усіх населених пунктів, які увійшли до складу ОТГ та реалізації спільних завдань щодо економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості, якості життя у громаді через ефективне використання ресурсів та реалізацію спільних інтересів влади, громади та бізнесу. Процес стратегічного партнерства влади, громади та бізнесу ставить перед собою мету перетворити територію громади для комфортного проживання населення, де будуть створені рівні умови для всебічного та гармонійного розвитку людини, громаду з наданням якісних адміністративних послуг. Саме людина стає центром та пріоритетом економічного розвитку об'єднаної громади на тривалу перспективу.

З метою формування цілей і завдань розвитку нашої громади було розроблено Стратегічний план розвитку, де є важливим не лише напрацьований документ як такий, але й включеність долучення самої громади в процеси стратегування через опитування, діяльність Робочої групи з напрацювання Стратегії, подання проектних ідей. Тобто це визначення та узгодження позицій різних груп населення та всіх населених пунктів об'єднаної громади.

Підготовка цього важливого документа відбувалась за участі представників всіх адміністративних одиниць, які увійшли до складу Шполянської об'єднаної територіальної громади, депутатів, представників місцевих підприємств, приватних підприємців, громадських активістів, фахівців. Слід відзначити, що не завжди легко було приймати рішення під час робочих засідань з напрацювання Стратегії. З 115 ідей (проектів) від мешканців було відібрано 86 проектних ідей, які було закладено в основу Стратегічного плану розвитку громади і будуть реалізовуватись до 2020 року. І тому я щиро вдячний всім хто долучився до формування цього документу.

Бажаю всім нам наполегливості в зміцненні та посиленні нашої громади!

Міський голова

Сергій Кравченко

ВСТУП

Процес децентралізації влади, що розпочався в Україні у 2014 р., призвів до утворення 26 січня 2017 року Шполянської міської об'єднаної територіальної громади.

Спроможні об'єднані територіальні громади (далі ОТГ) мають стати базовим елементом ефективної системи влади в Україні. На етапі свого створення громада зустрілася з багатьма викликами, серед яких є:

- відсутність загальноприйнятих пріоритетів щодо забезпечення надання базових послуг мешканцям ОТГ. Кожен орган місцевого самоврядування, який увійшов до складу ОТГ, до об'єднання мав власні пріоритети розвитку та власну систему цінностей щодо управління ресурсами. Після об'єднання ці пріоритети, очевидно потребували перегляду та напрацювання нових підходів в забезпеченні рівного управління й розподілу «об'єднаних» ресурсів;
- потреба ефективного управління новими земельними, бюджетними ресурсами, які стали доступними для ОТГ і можуть бути використані для розвитку;
- збільшення кількості зацікавлених сторін, з якими потрібно узгоджувати прийняття рішень у межах ОТГ.

У більш широкому контексті Шполянська об'єднана територіальна громада повинна ефективно реагувати на зовнішні виклики, такі як глобалізація економіки, зростання рівня трудової міграції, загрозливі темпи старіння населення але водночас високий рівень безробіття на селі, посилення міжнародної конкуренції за інвестиції та розвиткові ресурси.

Відповіддю на ці та ряд інших викликів може стати перспективне (середньо- та довгострокове) планування ОТГ. У цьому контексті важливим є не тільки результат (планувальний документ), а і сам процес його створення за участі широкого кола зацікавлених сторін – представників різних населених пунктів, різних підприємств, установ та організацій, різних політичних поглядів.

Під час дискусій, що відбувалися у процесі стратегування Шполянської ОТГ, переважно, використовувався термін «стратегічне планування об'єднаної громади». Однак, цей термін («стратегічне планування») не може бути повноцінно застосованим з наступних причин:

- Однією з ознак «стратегічності» плану є довгостроковий (понад 7 років) період планування. У новоствореній Шполянській ОТГ, умовно кажучи, ще відсутня спільна «історія», тобто, неможливо відстежити поведінку цієї територіальної громади як цілісної територіальної соціально-економічної системи за попередні періоди, а період ідентифікації базових умов, які матимуть суттєвий вплив на подальшу суб'єктність ОТГ, відбуватиметься упродовж 2018-2020 років.
- Стратегія громади повинна узгоджуватися зі стратегіями вищого рівня – області, країни. Наразі, стратегії вищого рівня розроблені на період до 2020 року.

Тому в цей період становлення розроблено середньостроковий (на 2018-2020 рр.) план розвитку ОТГ. У 2020 році, коли будуть сформовані базові умови та показники функціонування ОТГ, можна буде розробити довгостроковий (на 7 років) стратегічний план розвитку ОТГ.

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОПИС ПРОЦЕСУ РОБОТИ

Підготовка стратегічного плану відбувалася у відповідності до методології, запропонованої Проектом Європейського Союзу «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні».

Методологія розглядає сталість (сталий розвиток) і соціальну інтеграцію як основні принципи місцевого розвитку, - як це викладено в таблиці.

Таблиця 1 Принципи місцевого розвитку

Відповідальне управління навколишнім середовищем та раціональним використанням природних ресурсів	Здорова і справедлива громади
<ul style="list-style-type: none"> • покращення обізнаності щодо обмежених природних ресурсів та небезпеки для середовища проживання • поліпшення середовища проживання, важливі природні ресурси зберігаються для майбутніх поколінь 	<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення різних потреб усіх громадян через сприяння особистому благополуччю та соціальній інтеграції • забезпечення рівних шансів для всіх
Стала економіка	Практика належного управління
<ul style="list-style-type: none"> • створення сильної, динамічної і сталої економіки, яка забезпечує процвітання • створення рівних економічних можливостей для всіх. Екологічні втрати компенсують ті, хто їх спричиняє. Ефективне використання ресурсів стимулюється 	<ul style="list-style-type: none"> • постійне вдосконалення ефективного управління із залученням творчості та енергії громадян

Залучення широкого кола громадян до творення Стратегічного плану розвитку ОТГ дозволяє, ідентифікувати та знайти прийнятні шляхи усунення проблем громади, забезпечити налагодження діалогу між громадськістю та владою. При цьому однією з основних складових процесу планування є обов'язкова участь в ньому всіх активних та зацікавлених представників громади. Розроблена таким чином Стратегія відображає інтереси всіх громадян, а тому сприймається громадою як «своя». Створений разом з громадою стратегічний план незалежно від особистісних якостей керівників, або політичної ситуації спрямовується на поліпшення стандартів життя, зміцнення місцевої демократії, виховання суспільно-активних громадян – патріотів своєї громади.

Рішенням Шполянської міської ради від 22.08.2017 № 5-22/VIII було сформовано Робочу групу з розробки Стратегічного плану розвитку Шполянської міської територіальної громади на період 2018- 2020 рр. та затверджено Положення про робочу групу.

Таблиця 2 Учасники Робочої групи з підготовки Стратегії

№ п.п.	ПІБ	Посада
1.	Заєць Сергій Петрович	Голова робочої групи, заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради
2.	Коваль Наталія Миколаївна	Заступник голови робочої групи, начальник відділу економічного розвитку та інвестицій
3.	Каландирець Ірина Іванівна	Секретар робочої групи, начальник відділу освіти, у справах сім'ї, молоді та спорту, культури й туризму
4.	Дяченко Інна Анатоліївна	спеціаліст відділу економічного розвитку та інвестицій
5.	Скляр Алла Іванівна	начальник фінансового відділу
6.	Запорожець Микола Миколайович	виконуючий обов'язки старости села Кримки
7.	Римлянська Ірина Костянтинівна	начальник відділу з питань земельних відносин та комунальної власності
8.	Стеценко Микола Павлович	головний державний інспектор по контролю за будівництвом інспекційного відділу Управління державної архітектурно-будівельної інспекції Черкаської області
9.	Запісецький Андрій Миколайович	виконуючий обов'язки старости села Скотареве
10.	Озаринський Василь Іванович	начальник КП «Муніципальна інспекція»
11.	Ткаченко Ірина Вікторівна	директор КП Готель «Шпола – центр»
12.	Юркунас Лариса Василівна	директор КП «Міський парк дитячого дозвілля»
13.	Стеценко Валентин Петрович	заступник директора філії ПАТ «ДПЗКУ «Шполянський елеватор»
14.	Качан Наталія Георгіївна	головний лікар КЗ «Шполянського районного ЦПМСД»
15.	Кошовий Олег Миколайович	директор ПрАТ «Шполянський завод продтоварів»
16.	Романенко Ігор Іванович	директор СТОВ «Агроспілка»
17.	Плахотнюк Світлана Михайлівна	директор підприємства ПП «Юпітер»
18.	Колісник Сергій Михайлович	головний інженер ТОВ «Маяк-Агро»
19.	Слободяник Володимир Володимирович	в.о. голови Шполянської районної організації ВО «Батьківщина»
20.	Мошенський Сергій Васильович	член Шполянської районної організації політичної партії «Громадянська позиція»
21.	Доценко Максим Васильович	голова Шполянської районної організації Партії «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРІСТЬ»
22.	Кісельова Алла Миколаївна	член Шполянської РО ПП «НАРОДНИЙ ФРОНТ»
23.	Струк Сергій Михайлович	секретар ради Шполянської районної організації ВО «ЧЕРКАЩАНИ»
24.	Коваль Дмитро Павлович	керуючий справами Шполянської районної організації Політичної партії «Об'єднання «САМОПОМІЧ»
25.	Сторчак Наталія Віталіївна	редактор газети «Шполяночка+»
26.	Тішков Олег Миколайович	голова Шполянської районної організації профспілки працівників освіти і науки України
27.	Гончар Олександр Анатолійович	вчитель історії Шполянського НВК №2-ліцей
28.	Красіліч Наталія Василівна	спеціаліст по кадрах відділу освіти Шполянської райдержадміністрації
29.	Білецький Василь Михайлович	член Шполянської партійної організації ВО «СВОБОДА»

Підготовка стратегічного плану розпочалася з проведення соціально-економічного аналізу, який включав у себе:

- дослідження основних тенденцій соціально-економічного розвитку сукупності суб'єктів Шполянської ОТГ за попередній період існування адміністративно-територіальних одиниць, що об'єдналися (соціально-економічний профіль громади), дослідження оточення (зовнішнього середовища) та оцінка можливостей розвитку громади,
- проведення у вересні-жовтні 2017 року опитування 820 мешканців та 50 представників бізнесу.

11 жовтня 2017 року в приміщенні Шполянської міської ради відбулося засідання членів Робочої групи, під час якого були проведені:

- презентація та обговорення результатів стратегічного аналізу громади,
- формулювання та обговорення прогнозів і сценаріїв розвитку громади,
- формулювання стратегічного бачення,
- проведення SWOT-аналізу – ідентифікація факторів SWOT.

На основі напрацювань засідання Робочої групи був розроблений проект SWOT-матриці – проведений аналіз взаємозв'язків факторів SWOT через матрицю SWOT/TOWS та підготовлені базові аналітичні висновки щодо порівняльних переваг, викликів та ризиків розвитку Шполянської громади.

08 листопада 2017 року в приміщенні Шполянської міської ради відбулося третє засідання членів Робочої групи, під час якого були:

- визначені стратегічні, операційні цілі та завдання стратегії,
- сформоване оголошення про підготовку технічних завдань на проекти розвитку, які відповідають завданням Стратегії.

Протягом наступного місяця відбувалася підготовка технічних завдань на проекти розвитку, які відповідають завданням Стратегії. Усього за цей період представниками місцевого самоврядування, місцевих органів державної влади, бізнесу, громадських організацій підготовлено 88 ідей, загальна вартість яких перевищує 141 млн. грн.

15 грудня 2017 року в приміщенні Шполянської міської ради відбулося четверте засідання членів Робочої групи, під час якого відбулось обговорення, коригування та відбір технічних завдань на проекти розвитку до плану реалізації Стратегії.

Усі засідання Робочої групи проводилися у відкритому режимі, так аби бажаючі мали можливість брати участь в розробці Стратегічного плану. До роботи залучались також вузькоспеціалізовані фахівці, проектний менеджер з енергоефективності Черкаської Агенції регіонального розвитку, радник з регіонального розвитку національного рівня програми U-LEAD з Європою. Координували роботу та забезпечували технічний супровід розробки Стратегічного плану представники Черкаського центру розвитку місцевого самоврядування та Черкаської Агенції регіонального розвитку. Методичне забезпечення, експертний аналіз даних і результатів досліджень, надання консультаційних послуг з питань стратегічного планування забезпечували:

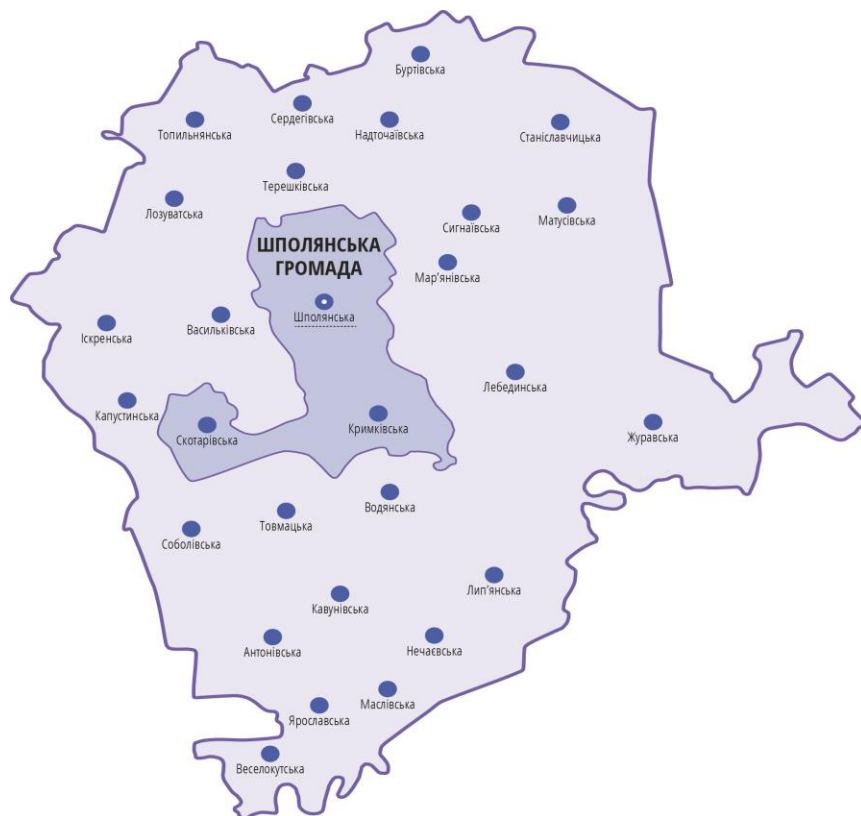
- Григорій Перерва, радник з питань регіонального розвитку;
- Любов Ропало, проектний менеджер.

КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРОМАДИ

Шполянська міська об'єднана територіальна громада утворена 26 січня 2017 року внаслідок добровільного об'єднання міста Шпола і села Кримки. 22 серпня 2017 року до громади приєдналося село Скотареве. Адміністративний центр громади розташований в м. Шпола.

Таблиця 3 Населені пункти Шполянської ОТГ та їхні характеристики

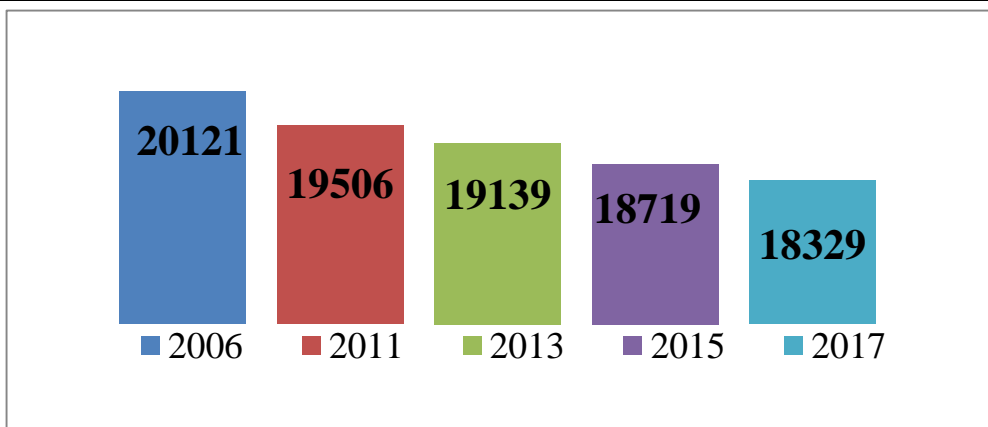
№ п.п.	Найменування територіальних громад та населених пунктів, що входять до їх складу, із зазначенням адміністративного статусу	Чисельність населення станом на 01.01.2017	Відстань до потенційного адміністративного центру спроможної територіальної громади, км
	Шполянська міська рада		
1	м. Шпола	16862	
	Кримківська сільська рада		
2	с.Кримки	781	8,0
	Скотарівська сільська рада		
3	с. Скотареве	686	15,0

Рисунок 1 Карта Шполянської ОТГ

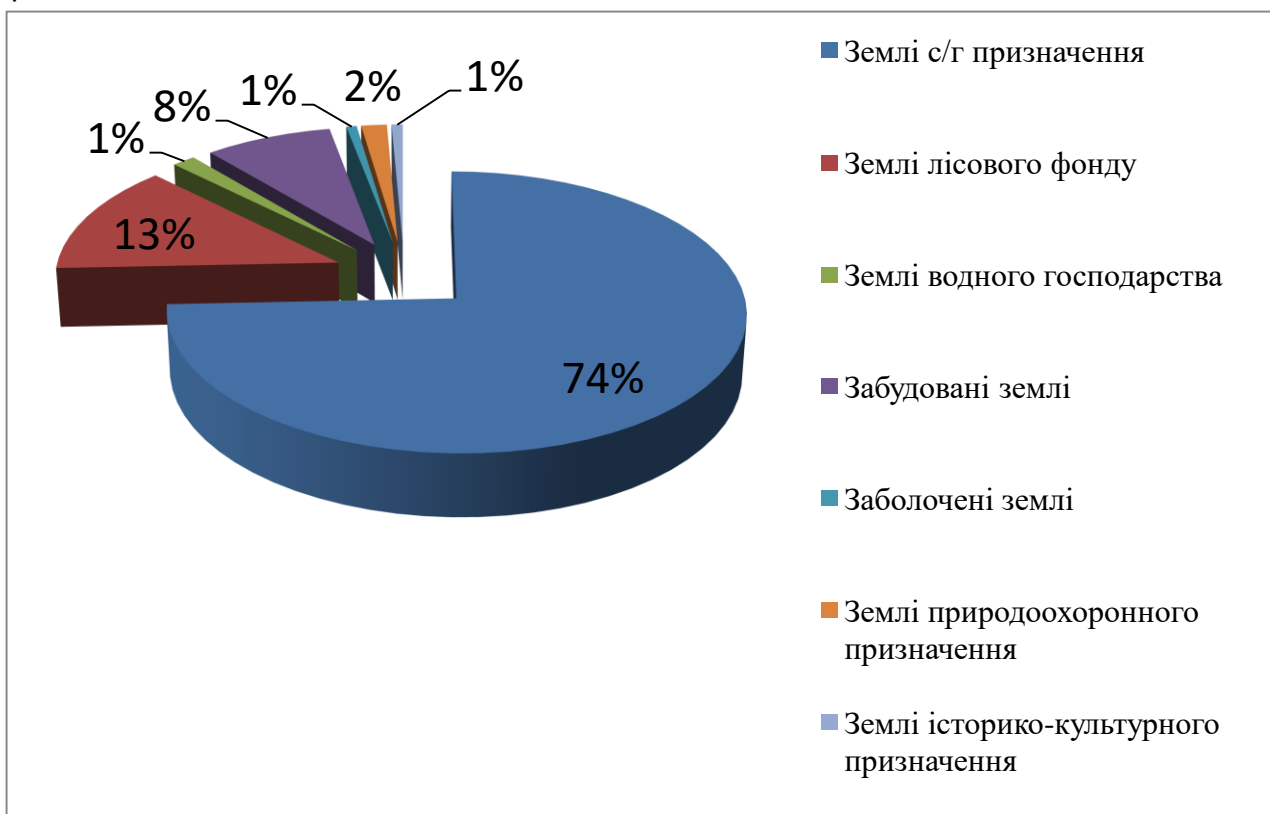
Шполянська міська об'єднана територіальна громада (далі - Шполянська міська ОТГ та ОТГ) розташована у Шполянському районі Черкаської області. У центральній частині Шполянського району Черкаської області. Межує на півночі, півдні, заході і сході з населеними пунктами Шполянського району.

ОТГ займає площу 114,748 кв. кілометрів, з населенням 18 329 мешканців, у тому числі у м. Шпола –16 862 осіб. Чисельність населення скорочується, темпи скорочення співпадають з загальними по Україні та області.

Рисунок 2 Сукупна чисельність жителів у населених пунктах, що увійшли до складу Шполянської міської ОТГ з 2006 р. по 2017 р.

Скорочення відбувається як через перевищення чисельності померлих над чисельністю народжених, так і через міграцію частини працездатних громадян. Найбільш гостро проблема відчувається в селах, що увійшли до складу громади. Територія громади орієнтована з півночі (якщо рахувати від Черкас по автодорозі Н-16) на південь. Довжина території – близько 18 км. Найбільша відстань між адміністративним центром громади і її населеним пунктом складає 15 км. (м. Шпола – с. Скотареве). Землі громади на три чверті представлені землями сільськогосподарського призначення.

Рисунок 3 Структура земельного фонду, % до загальної площі

Зазначена структура земельного фонду громади пояснюється переважно аграрною спеціалізацією району. Розвитку сільського господарства на території Шполянщини сприяли її географічні характеристики. Територія Шполянського району розташована в

межах Придніпровської височини, в басейні річок Дніпра та Південного Бугу. Рельєф рівнинний, слабо порізаний ярами та балками. Найвищою точкою Шполянщини є відмітка у 222 м, що знаходиться на південь від м. Шполи (траса на с. Скотарево).

У геологічному відношенні район досліджено недостатньо. Тектонічна структура Шполянського району відповідає Українському кристалічному щиту, який остаточно був сформований близько 3 млрд. років тому назад, у архейську та протерозойську ери. На докембрійських породах Українського кристалічного щита зустрічаються осадові відклади крейдового періоду, а також відклади палеогену та неогену. Тому на території Шполянщини можна віднайти гірські породи та мінерали вулканічного походження. Вони широко представлені сірими гранітами. Однак не виключено, що окрім гранітів тут залягають і інші гірські породи та мінерали саме вулканічного походження. На території Шполянської ОТГ природних родовищ, які могли б використовуватися в промислових масштабах не відмічається.

Ґрунти Шполянського району представлені малогумусними вилугуваними чорноземами. Сформувались вони на лесах та лесовидних суглинках саме наприкінці льодовикового періоду, який відбувався у четвертинному періоді останньої кайнозойської ери.

Клімат Шполянщини – помірно-континентальний. Середня t° січня -6°C ; липня $+ 20^{\circ}$. Опадів за рік випадає близько 550 - 600 мм. Коефіцієнт зволоження приблизно дорівнює 1.

Річкова сітка Шполянського району не дуже густа. Річки невеликі і є притоками інших великих рік України. Найдовшою річкою є річка Шполка, загальна довжина якої складає 53 км. Озера всі переважно штучного походження. Найбільшим ставом у місті Шпола є став у центрі, який дістав назву Червоний і був створений ще наприкінці XIX ст. з метою відпочинку.

Територіально громада відноситься до історико-етнографічного регіону Середнє Подніпров'я (Наддніпрянина). Неподалік від неї виявлено поселення трипільської археологічної культури, скіфські кургани та ранньослов'янські поселення черняхівської культури. Разом з тим, на території громади переважна частина пам'яток відноситься до XIX сторіччя.

Київським науково-дослідним інститутом геодезії та картографії було встановлено, що географічний центр України як центр ваги її території міститься саме в Шполянському районі, на околиці міста Шпола і має координати: $49^{\circ} 01'$ північної широти; $31^{\circ} 29'$ східної довготи. 24 серпня 2004 року при в'їзді в м. Шполу урочисто відкрито пам'ятний знак, який символізував географічний центр території України, і який замінено на інший у травні 2008 року.

Шполянську ОТГ характеризує вигідне географічне розташування. Унікальне положення міста, як географічного центру України, вигідно підкріплене наявністю автомобільних доріг національного значення (Н-16: Золотоноша – Черкаси – Сміла – Умань) та територіального значення (Т 2401: Городище – Шпола – Новоукраїнка – Бобринець – Устинівка та Т-2409: від а/д М-03 – Драбів – Золотоноша (смт. Шрамківка). В місті Шпола розташована залізнична станція «Шпола» - пасажирська та вантажна станція, де зупиняються поїзди Черкаси-Львів, Черкаси-Христинівка-Умань. Велика вузлова станція ім. Т. Шевченка знаходиться в 60 км від Шполи.

Адміністративний центр громади – місто Шпола, рівновіддалений від двох обласних центрів: Черкаси і Кропивницький. Шпола має автобусне сполучення з Києвом, Кіровоградом, Одесою, Вінницею, Уманню і селами району.

Економіка громади має аграрно-промислову спеціалізацію. Аграрний комплекс представлений підприємствами з вирощування зернових та технічних культур та переробки:

- ТОВ «Маяк – АГРО»;
- СПОП «Відродження»;

- ПРАТ «ШПОЛАТЕХАГРО»;
- СТОВ «ЛНЗ- агро».

В агроформуваннях усіх форм власності знаходиться в користуванні 5,2 тис.га сільськогосподарських угідь, в тому числі ріллі.

Найбільш значимим промисловим підприємством громади є ПРАТ «Шполянський завод продтоварів», який спеціалізується на виробництві кондитерських виробів, чіпсів, ковбасних виробів, майонезу тощ. Реалізація продукції відбувається в Україні і за її межами.

В громаді розвивається сфера торгівлі і громадських послуг (переважно – в місті). На території Шполи станом на 01.01.2017 року знаходилися:

- 1) 158 об'єктів торгівлі, з них: магазини продовольчі та змішані – 81; магазини непродовольчі – 39; павільйони, кіоски – 20.
- 2) 2 ринки, де працює 54 об'єкта торгівлі.
- 3) Об'єкти громадського харчування, у т.ч. 3 ресторани.
- 4) Заготівельні пункти – 1.
- 5) 24 заклади побутового обслуговування.

Державну політику в галузі освіти громади забезпечують 4 дошкільних навчальних закладів, в які ходить 743 дитини та 6 закладів загальної і середньої освіти, де навчається близько 2 000 дітей. Кількість вчителів в ЗНЗ перевищує 200 осіб. Крім того, на території Шполи діють: дитяча школа мистецтв, Будинок школярів; районна станція юних натуралістів; районна станція юних техніків; дитячо-юнацька спортивна школа; міжшкільний навчально-виробничий комбінат.

Мережа закладів культури становить 6 установ: 3 клубних установи, 3 бібліотеки.

Мережа закладів охорони здоров'я громади представлена Шполянською центральною районною лікарнею ім. братів М.С. і О.С. Коломійченків та КЗ «Шполянський районний ЦПМСД». Також в ОТГ функціонують: 1 амбулаторії загальної практики сімейної медицини та 2 фельдшерсько-акушерських пунктів.

Фінансова та ділова інфраструктура в громаді недостатньо розвинена. В Шполі діють: ПАТ КБ «Приватбанк» (2 відділення), АТ «Ощадбанк» (1 відділення), АТ «Райфайзен банк «Аваль» (1 відділення), МКБ АТ «ПРЕУС БАНК» (1 відділення), Кредитна спілка «Добробут». В селах, які входять до складу громади, будь-яка ділова та фінансова інфраструктура відсутня.

Таблиця 4 Порівняння громади, району, області

Регіони	Площа, км ²	Площа у % до загальної площі/району/області	Населення станом на 01.01.2016р., осіб	Населення у % до загального населення/району/області	Густота населення
Шполянська громада	114,75	-	18329	-	159,7
Шполянський район	1 105	10,38	42874	42,7	38,8
Черкаська область	20900	0,549	1227578	1,49	58,74

В 2017 році до дохідної частини бюджету Шполянської міської ради надійшло 31 317 тис. грн. власних надходжень, що складає 71% дохідної частини бюджету за 2017 рік.

Найсуттєвішими джерелами дохідної частини бюджету у звітному році є акцизний податок – 6 336 545 грн., єдиний податок - 12 740 791 грн., плата за землю (8 092 418 грн.).

Таблиця 5 - а Найбільші платники податків у громаді (підприємства приватної власності)

№ п / п	Назва	Сплачено ПДФО	Акциз	Плата за землю	Податок на майно	Єдиний податок	Сумарно, тис. грн.
1	ТОВ "МАЯК - АГРО"	520395,84			791263,92	402919,93	2505,844
2	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ЮПІТЕР"	200872,29	1996709	9811,01	933,94		2 208,326
3	ПРАТ "ШПОЛЯНСЬКИЙ ЗАВОД ПРОДТОВАРІВ"	1609306,8		285127,3	3921,21		1 898,355
4	СПОП "ВІДРОДЖЕННЯ"	510307,2			673607,91	232326,02	1751,239
5	ПАТ "УКРНАФТА"		1502022	34561,69	616,82		1 537,201
6	ПРАТ "ШПОЛАТЕХАГРО"	350207,54		1585,08	853835,25		1 205,628
7	ТОВ "ТД БІ ОІЛ"		512053				512,053

Таблиця 3 - б Найбільші роботодавці у громаді (підприємства приватної власності)

Підприємство, організація, установа	КВЕД	Чисельність працівників у 2015 р.(грудень)	Чисельність працівників у 2016 р.(грудень)
ПАТ «Шполянський завод продтоварів»	10.82	279	276
Мальчик Павло Олексійович	45.32	67	73
СПОП «Відродження»	01.11	51	26

В громаді зареєстровано 1650 фізичних осіб та 85 юридичних осіб підприємців. Та біля 1500 жителів громади працевлаштовані в закладах, щр фінансуються з державного або місцевих бюджетів.

Туристичний потенціал громади представлений:

1. Даріївський палац та присадибний ландшафтний парк. Будівля палацу являє собою пам'ятник архітектури XVIII століття, на пам'ятній дошці викарбовано дату «1730 рік» – дату спорудження будинку. Палац, у якому жили вельможі аж із самого Санкт-Петербурга, збудований у стилі класицизму, має два поверхи з широкими балконами та терасою з фасадного боку будівлі.

Рисунок 4 Центральний вхід палацу з мармуровими колонами

2. Пам'ятний знак «Шпола – географічний центр України», - було споруджено тут після того, як у 2002 році науковці Київського інституту геодезії та картографії України після плідної дворічної роботи за виявленням точного місце розташування географічного центру України, дійшли висновку і оповістили у ЗМІ, що географічним центром України є північні окраїна міста Шполи.

3. Цукровий завод, один із найстаріших на Україні (збудований у 1851 році)/

4. Місто Шпола виникло на місці давніх поселень. На території Шполянщини є багато скіфських курганів. Історики датують їх V ст. до н.е. (м. Шпола, с. Васильків, с. Матусів, с. Журавка, с. Бурти, с. Кримки тощ).

5. Будівля колишньої ЗОШ №4 (колишня залізнична станція, збудована графом Аббазою).

6. 4 музеї (Шполянський районний краєзнавчий музей, вул. Лозуватська, 62; музей ім. братів Коломійченків, вул. Амосова ,10; музей «Трудової Слави», вул.Шевченка, 99; етнографічний музей «Світлиця», с. Кримки).

Об'єкти туристичної інфраструктури:

Заклад	Кількість ліжок
КП «Готель «Шпола-Центр»	30
Готель «Водограй»	35

РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ОТГ

З метою визначення проблем громади та вибору напрямів її розвитку було застосовано методику, що передбачає опитування мешканців громади та представників підприємницького сектору. Окрім прямої мети – дізнатися думку респондентів щодо певних питань, даний метод став інструментом залучення до власного майбутнього мешканців та громади. Анкетування проводилося протягом вересня- жовтня 2017 р. у два етапи: опитування підприємців та мешканців громади. Обидві анкети містили запитання щодо оцінки рівня нинішнього стану якості життя громади, виявлення проблем розвитку громади, думки про ресурси розвитку та першочергові дії ОТГ в розвитку міста та сіл, бачення майбутнього тощ.

За результатом опитування мешканців задоволених місцем проживання **44%**, незадоволених **56%**. 76% респондентів люди віком від 40 років і вище, що свідчить про низьку громадську активність молоді громади.

Таблиця 6 Результати опитування мешканців

Оцінюючи рівень нинішнього стану окремих показників стану громади найбільш незадовільними виявилися:

- Екологічний стан громади: засміченість довкілля, забрудненість питної води, забрудненість ґрунту;
- Водопостачання та водовідведення;
- Стан доріг;
- Якість матеріально-технічного забезпечення закладів охорони здоров'я;
- Безпека мешканців;
- Умови для започаткування та ведення власного бізнесу;
- Можливості працевлаштування.

На думку більшості респондентів заважають розвитку громади наступні фактори:

- Безробіття;
- Недостатня громадська ініціативність та активність мешканців;
- Забрудненість питної води та засміченість довкілля;
- Поширення злочинності, алкоголізму, наркоманії;
- Відсутність зовнішніх та внутрішніх інвестицій;
- Неприятливі умови для розвитку підприємництва.

Завдання які необхідно здійснити для розвитку громади:

- Зменшення рівня безробіття;
- Розвиток малого і середнього бізнесу;
- Сприяння розвитку промислових підприємств;
- Підтримка фермерства;
- Благоустрій населених пунктів громади;
- Ремонт вулиць;
- Покращення водопостачання;
- Розвиток сфери дозвілля (відпочинку, спорту).

Визначилися з основними ресурсами громади для подальшого розвитку:

- Прогресивна та дієва місцева влада;
- Місцеві підприємства і підприємці;
- Вигідне географічне положення;
- Активність/підприємливість мешканців громади.

За результатом опитування бізнесу можна сформулювати наступні тези:

- Більшість підприємців здійснюють діяльність в межах району та громади;
- Щодо тенденції у збуті товарів (послуг) у 2018 році підприємці мають в більшості негативний прогноз;
- Підприємці не мають намірів скорочувати кількість робочих місць у 2018 році;
- Більша частина опитуваних планує збільшити інвестиції у розвиток своїх підприємств у 2018 році;
- Більша частина опитуваних не планує розширення виробництва зі створенням додаткових потужностей в інших адміністративно-територіальних одиницях району (населених пунктах громади);
- 96% респондентів не планує переносити всю чи частину своєї діяльності до іншої громади;
- Найбільш пріоритетними для майбутнього розвитку громади види економічної діяльності: харчова промисловість, переробка с/господарської продукції, легка промисловість, сільське господарство/тваринництво і рослинництво.
- Рівень співпраці з державними організаціями та органами, органами місцевого самоврядування переважно задовільний.
- Величина тіньового бізнесу у громаді **56%**.

Таблиця 7 Результати опитування бізнесу

На думку більшості представників бізнесу заважають розвитку громади наступні фактори:

- Безробіття;
- Недостатня громадська ініціативність та активність мешканців;
- Відсутність можливості для самореалізації, забезпечення змістовного дозвілля;
- Поширення злочинності, алкоголізму, наркоманії;
- Неприятливі умови для розвитку підприємництва.

Завдання які необхідно здійснити для розвитку громади:

- Зменшення рівня безробіття;
  - Розвиток малого і середнього бізнесу;
  - Сприяння розвитку промислових підприємств;
  - Підтримка фермерства і кооперативного руху;
  - Покращення водопостачання і водовідведення;
  - Ремонт вулиць;
- Розвиток сфери дозвілля (відпочинку, спорту).

На основі аналізу результатів опитування можемо зазначити, що фактори які заважають розвитку громади та завдання які необхідно здійснити для розвитку громади на думку мешканців громади та представників підприємництва співпадають.

ГОЛОВНІ ЧИННИКИ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ

Сценарії розвитку Шполянської міської об'єднаної територіальної громади

Сценарне моделювання є важливою методологічною базою стратегічного вибору.

Сценарій – деяка послідовність подій, які можуть відбутися в майбутньому із значною долею ймовірності за певних умов. Такі умови, або фактори, можуть бути як зовнішні, так і внутрішні.

Іншими словами, в основі кожного сценарію повинні бути покладені базові сценарні припущення, за яких можуть виникати ті чи інші фактори впливу.

Зважаючи на те, що для новоствореної ОТГ обмежена кількість даних для відстеження попередньої динаміки соціально-економічних процесів, повноцінне формулювання сценаріїв у 2017 році неможливе (стане можливим під час наступних періодів стратегічного планування – через 1-2 роки). Таким чином, наведені нижче елементи сценарного моделювання відображають, передусім вплив на громаду зовнішніх факторів.

Основними сценаріями розвитку є: інерційний (песимістичний) та модернізаційний (реалістичний).

Інерційний сценарій розвитку

Інерційний (песимістичний), сценарій розвитку регіону формується за комплексу припущень, що тривкий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією: **громада рухається по інерції, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку.**

Базові припущення інерційного сценарію - національний рівень:

1. Військовий конфлікт на Сході України посилюється.
2. Реформи в країні не проводяться або проводяться мляво, корупційна складова продовжує зростати.
3. Децентралізаційні процеси згортаються, бюджетне фінансування розвитку переводиться в ручний режим.
4. Темпи росту ВВП країни будуть залишатися на нульовому або від'ємному рівні.
5. Гривня підтримується виключно міжнародними кредитами та, відповідно, інтервенціями НБУ на валютному ринку, продовжується неконтрольована інфляція.
6. Державні інвестиції у розвиток інфраструктури (дороги, колії, транспортна інфраструктура) забезпечують лише 10-15% необхідних обсягів.
7. Інвестиційна привабливість України залишається низькою, рівень залучення інвестицій не зростає, кредитні рейтинги країни не підвищуються.
8. Податковий тиск на підприємців залишається високий, в тіні продовжує знаходитися понад 50% малого і середнього бізнесу.
9. Доходи населення не зростають, або не перебивають інфляційні втрати.
10. В умовах суттєвої корекції тарифів на газ підвищується вірогідність збільшення рівня неплатежів населення, що призводить до поглиблення кризи в ЖКГ.
11. В країні посилюється політична нестабільність, обумовлена низькою консолідацією коаліційних сил і зовнішнім тиском; крайня форма розвитку – проведення дострокових виборів і зміна політичного курсу держави.

Базові припущення інерційного сценарію – місцевий рівень:

- Повільне формування ідентичності громади, незначна впізнаваність в регіоні та Україні.
- ДФРР управляється в ручному режимі. Зменшується можливість отримання державних коштів на проведення технічної модернізації та тепломодернізації (санації) будівель навчальних освітніх закладів та закладів охорони здоров'я, дорожньо-транспортної інфраструктури громади та інших суспільно важливих об'єктів інфраструктури.
- Інвестиційна привабливість громади залишається низькою. Промисловий потенціал громади і далі скорочується без відчутних інвестицій в модернізацію підприємств та підвищення рівня технологічності, що відбивається на рівні доходів населення громади.
- Нові робочі місця в громаді не створюються, відбувається скорочення робочих місць в реальному секторі більшість населення живе за рахунок торгівлі, послуг, бюджетних, пенсійних та соціальних виплат.
- Доходи домогосподарств сільських територій скорочуються. Сільські території продовжують занепадати через відсутність місць праці та реальних джерел доходів сільського населення.
- Бізнес-клімат у громаді на тому ж рівні, низька інвестиційна привабливість громади, що не сприяє зниженню рівня тінізації економіки.
- Рівень купівельної спроможності населення постійно знижується.
- Рівень реальної бюджетної забезпеченості громади дещо покращується внаслідок створення ОТГ, але пропорційно збільшуються видатки на соціальну сферу.

Результат інерційного сценарію:

Населення громади до 2020 року продовжує скорочуватись. До 2020 року спостерігатимемо зменшення кількості дітей шкільного віку в порівнянні з 2016 р., що загострить проблему утримання шкіл на території громади, що в свою чергу призведе до необхідності оптимізації шкіл.

Через незначне зростання доходної частини бюджету ОТГ в частині власних доходів, матеріальна база та рівень сервісу в закладах освіти, охорони здоров'я, інфраструктури громади залишатиметься без суттєвого покращення. Малий і середній бізнес не розвивається або розвивається повільно через зменшення попиту у зв'язку із зростанням цін та тарифів на їхню продукцію (товари, послуги) та відсутність належних доходів у громадян, особливо у осіб пенсійного віку та інших малозахищених верств населення. Провідні промислові та аграрні підприємства або не демонструють зростання, або розглядають можливість перенесення бізнесу в інші регіони з більш високим рівнем розвитку інфраструктури.

Зменшиться кількість працездатного населення громади, через посилення трудової міграції та еміграції. Продовжуватиметься відтік молоді з громади.

Доходів бюджету ОТГ недостатньо для суттєвого покращання інфраструктури громади – локальне покращання благоустрою спостерігатиметься лише на території головної садиби, що не може суттєво поліпшити загальний візуальний стан території громади. Сільські території надалі майже не розвиватимуться, фінансування відбувається за залишковим принципом.

Збільшиться кількість правоохоронних порушень та злочинів, поширення алкоголізму, наркоманії. Рівень безпеки жителів громади залишиться на тому ж рівні або погіршиться.

Модернізаційний сценарій розвитку

Модернізаційний (реалістичний) сценарій розвитку будується на припущеннях, за яких формуються найсприятливіші зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: **громада активно використовує можливості в умовах швидкого суспільно-економічного розвитку країни.**

Базові припущення модернізаційного сценарію – національний та регіональний рівень:

1. Внаслідок тиску Заходу на РФ військове протистояння на Сході України припиняється, території Донбасу та Криму повертаються до складу України.
2. Видатки на оборону країни та підтримки ЗСУ стабілізуються.
3. Рішуче впроваджуються системні реформи: судова, медична, податкова, децентралізація та ін.
4. ВВП країни зростає протягом 2018-2020 рр., темпи росту перевищують 3%.
5. Відсутні суттєві валютні коливання.
6. Інвестиційна привабливість країни покращується, зростають кредитні рейтинги, відмічається притік капіталу.
7. Державні інвестиції на формування та подальший розвиток інфраструктури дозволяють суттєво покращити стан доріг та вулиць, освітлення населених пунктів, технічно переоснастити заклади освіти, охорони здоров'я, культури тощ.
8. Зниження податкового тиску на бізнес.
9. Відбувається поступовий вихід бізнесу з «тіні».
10. Доходи населення зростають.
11. Соціальна політика держави мінімізує ризики росту неплатежів внаслідок зростання тарифів на комунальні послуги.
12. Ефективно працює ДФРР.
13. Громада та область активно впроваджують свої Стратегії розвитку
14. Посилення інтересу до України та покращення соціальних і інфраструктурних умов в державі сприяють формуванню інтересу до визначних пам'яток Шполянського району та Шполянської ОТГ зокрема.

Базові припущення модернізаційного сценарію – місцевий рівень:

- Сформовані базові планувальні документи громади: стратегія, зонування земель громади, схему планування громади, інвестиційний паспорт громади тощ.
- У громаді покращується підприємницький та інвестиційний клімат – вона стає привабливою для інвесторів.
- Формуються інвестиційні пропозиції, насамперед, у сфері легкої, харчової та переробної промисловості, рекреації, туризму, альтернативної енергетики, а також в аграрному секторі.
- Громада є активним учасником впровадження Стратегії розвитку Черкаської області та, відповідно, реципієнтом Державного Фонду регіонального розвитку.
- Громада ефективно використовує державні субвенції місцевим бюджетам на формування інфраструктури та соціально-економічний розвиток територій населених пунктів.

- Громада залучає кошти державного бюджету та матеріально-технічної допомоги міжнародних організацій для розвитку території, а також активно включається в міжрегіональне співробітництво.
- Збільшується кількість малих та середніх підприємств.
- Існуючі виробництва на території громади модернізуються для збільшення обсягів виробництва промислової продукції;
- Зменшується рівень безробіття та збільшується середній рівень заробітних плат.
- Вдається покращити умови забезпечення населених пунктів громади якісною питною водою.

Результат модернізаційного сценарію:

Громада поступово формує свій новий імідж як інвестиційно привабливої території: високотехнологічний та екологічний. Внаслідок ефективної політики місцевої та регіональної влади громада залучає стратегічних інвесторів у пріоритетні галузі економіки.

Покращується стан інфраструктури населених пунктів, рівень надання адміністративних, освітніх, медичних, соціальних, житлово-комунальних, культурних, туристичних послуг, поліпшуються умови проживання громадян.

Успішно розвивається малий і середній бізнес. Зростає кількість робочих місць та рівень доходів населення. Зростає рівень доходів населення, що пожвавлює внутрішній ринок.

Розвиток сільських територій громади забезпечується державними коштами, власними доходами бюджету громади та внаслідок соціального партнерства аграрного бізнесу та громади.

Активна діяльність громади у залученні позабюджетних коштів дозволить поступово покращити інженерну та соціальну інфраструктуру, вдосконалити об'єкти, цікаві для туризму і рекреації, створити нові туристичні продукти.

Стратегічне бачення розвитку Шполянської громади

Шполянська міська об'єднана територіальна громада - географічний центр України, інвестиційно та туристично приваблива територія Черкащини, яка поєднує культуру та традиції українського народу, сільськогосподарське та промислове виробництво в тісній співпраці громади, влади та бізнесу. Тут живуть активні, працелюбні та освічені люди, які спільними зусиллями розвивають громаду із прозорими, справедливими правилами для ведення бізнесу, створюють умови для підвищення добробуту мешканців, їхнього культурно-освітнього розвитку та відпочинку.

SWOT-аналіз Шполянської громади

Таблиця 8 SWOT-аналіз Шполянської громади

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Унікальне положення міста, як географічного центру України, вигідно підкріплене наявністю автомобільних доріг національного значення (Н-16:Золотоноша – Черкаси – Сміла – Умань) та територіального значення (Т 2401: Городище – Шпола – Новоукраїнка – Бобринець – Устинівка) і залізниці та рівновіддаленістю від двох обласних центрів: Черкаси і Кропивницький. 2. Робота на території ОТГ промислових та аграрних підприємств, діяльність яких виходить за межі області та України. 3. Наявність туристичних об'єктів та історико-культурних пам'яток. 4. Наявність достатньої кількості трудових ресурсів. 5. Високий рівень національної гідності та наявність історії участі в героїчних національно-визвольних рухах населення. 6. Оновлене дорожнє покриття більшості вулиць в населених пунктах громади. 7. Стала підтримки більшістю громади дій місцевої влади з її розвитку. 8. Соціальна підтримка громади місцевим бізнесом. 9. Початок роботи на території громади високошвидкісного Інтернету. 10. Наявність розвиткових та навчальних центрів районного значення. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Значна частка населення старшого за працездатний вік, природне скорочення населення. 2. Низький рівень заробітної плати порівняно з обласним центром, що спричиняє трудову міграцію. 3. Низька пізнаваність громади на ринку туристичних послуг України. 4. Висока зношеність інженерно-технічних комунікацій (каналізаційні система і очисні споруди). 5. Невисока якість забезпечення питною водою. 6. Потреба в підвищенні кваліфікації працівників приватного сектору та посилення їхньої активності. 7. Проблеми утилізації сміття. 8. Незначна частка дієвих громадських організацій та низька їхня громадська активність. 9. Застаріле матеріально-технічне оснащення закладів освіти та охорони здоров'я. 10. Відсутність актуальних генеральних планів, зонінгу земель, детального плану територій 11. Низький рівень впровадження інформаційних технологій у всіх сферах діяльності громади. 12. Низький рівень правового захисту та довіри до правоохоронних органів. 13. Високий рівень тінізації місцевої економіки.
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Зростання попиту на продовольство на світовому ринку, зокрема, на екологічно чисту продукцію стимулюватиме розвиток АПК. 2. Продовження реформ в Україні сприятиме покращенню бізнес-клімату. 3. Зростання популярності сільського, зеленого, зимового, культурного, світоглядного туризму серед населення України та Європи. 4. Продовження євро інтеграційних процесів сприятиме зростанню зацікавленості інвесторів до України. 5. Діяльність в Україні проектів міжнародної допомоги, які підтримуватимуть об'єднані громади. 6. Бюджетна підтримка об'єднаних громад. 7. Прискорений розвиток альтернативної енергетики. 8. Відродження промисловості. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Посилення військового конфлікту на сході України 2. Корупція 3. Зниження рівня ґрунтових вод призводить до загострення проблеми водопостачання у селах громади 4. Перекладання на місцеве самоврядування державних фінансових зобов'язань щодо забезпечення соціальних стандартів 5. Згорання реформ 6. Виїзд працездатного населення за межі громади та країни.

SWOT-матриця Шполянської громади

SWOT-матриця дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами, які мають стратегічне значення для Волочиської громади. Суцільна лінія символізує сильний взаємозв'язок, пунктирна – слабкий. Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики і ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та операційних цілей розвитку громади на довгострокову перспективу.

Порівняльні переваги

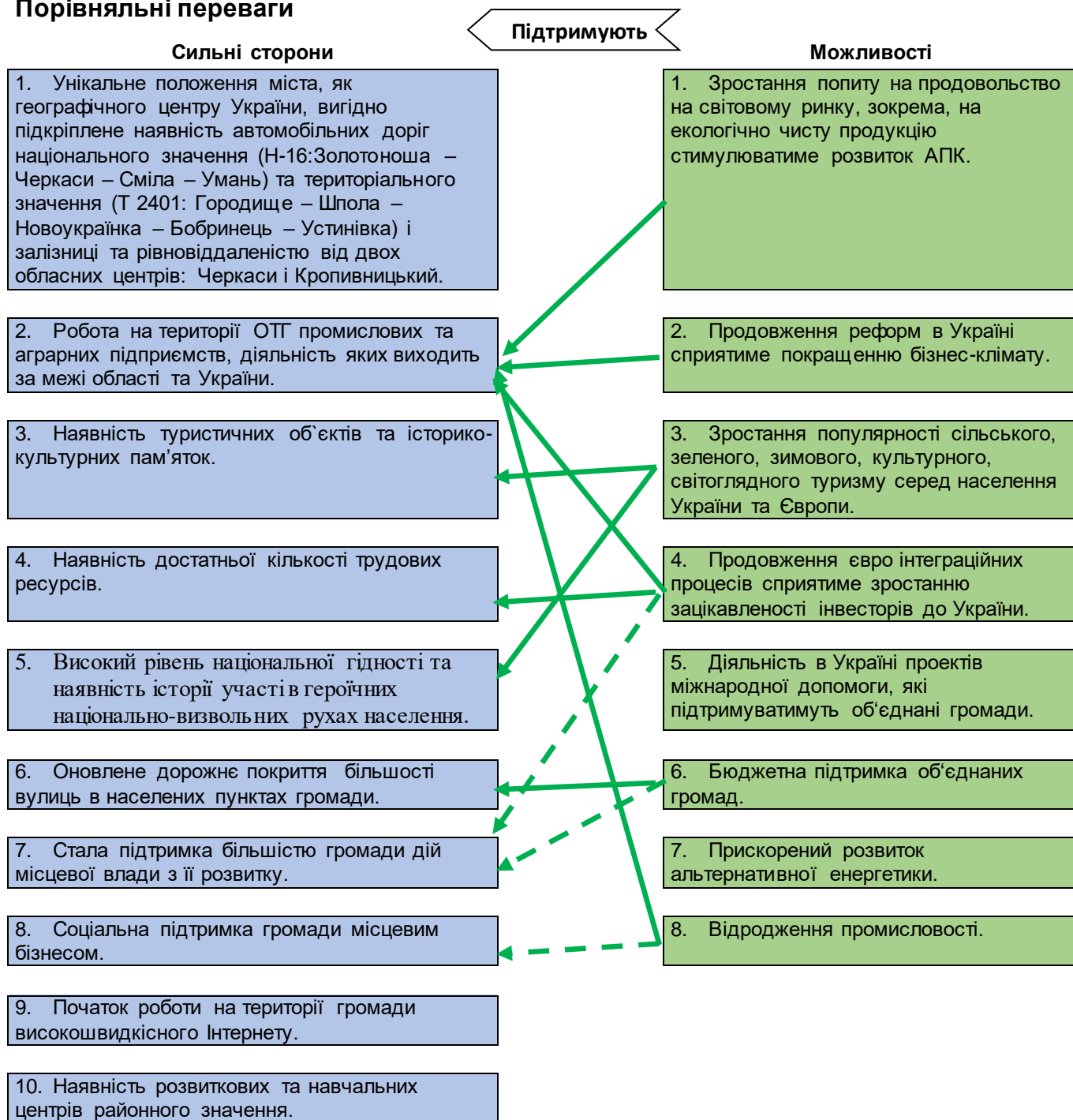

Рисунок 5 Порівняльні переваги

Виклики

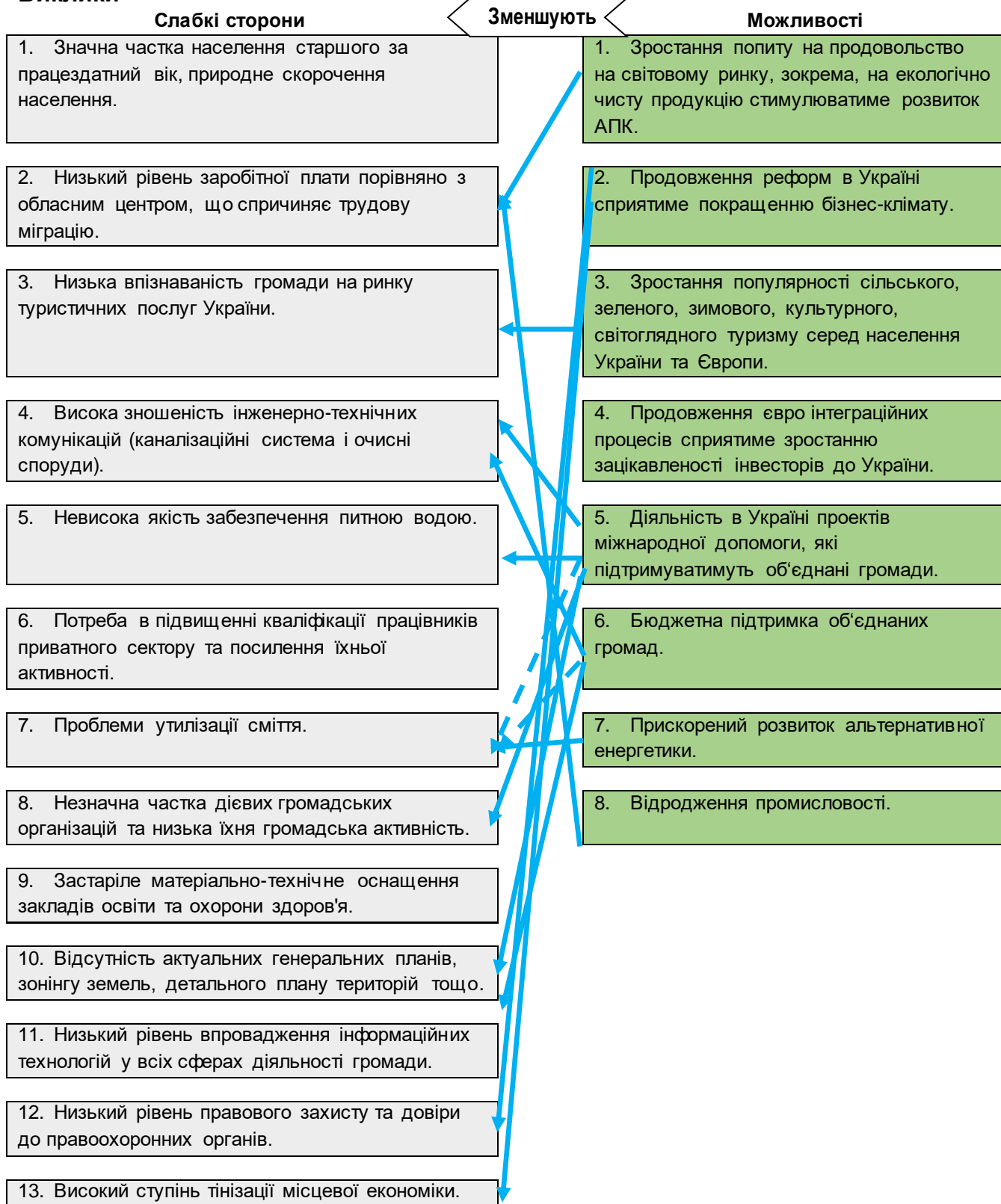

Рисунок 6 Виклики

Ризики

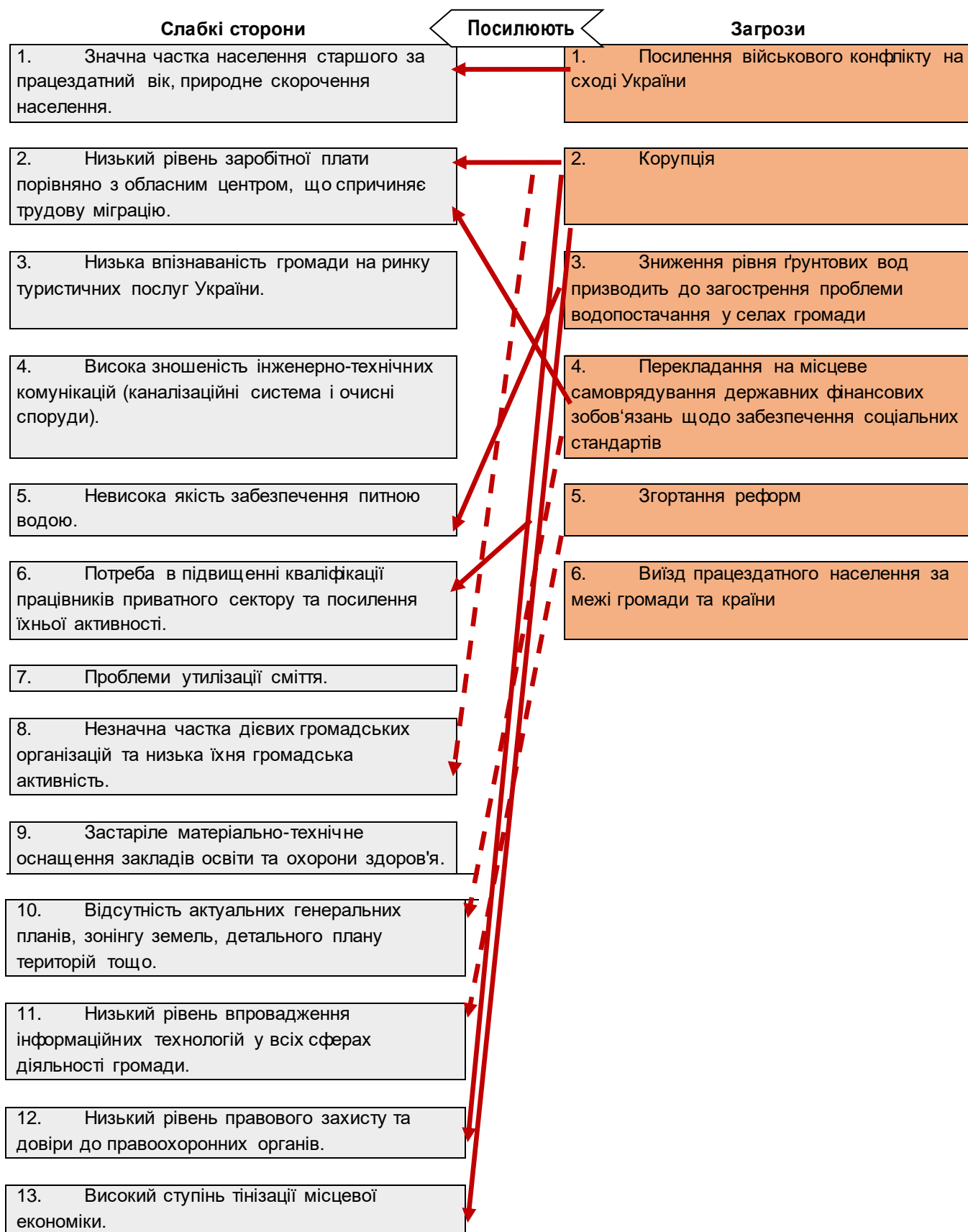

Рисунок 7 Ризики

Порівняльні переваги, виклики і ризики Шполянської ОТГ

Порівняльні переваги

(визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей)

- Продовження реформ в Україні, відновлення промисловості та збереження євроінтеграційного курсу сприятимуть посиленню інтересу до держави з боку інвесторів, а також – розширенню матеріально-технічної підтримки країни і зростанню бюджетного фінансування, в т.ч. – розвитку громад. Зазначені процеси можуть сприяти подальшому розвитку промислових і аграрних підприємств, розвитку малих та середніх підприємств розміщених на території громади. Позитивний розвиток даного напрямку дозволить зберегти і посилити розвиток інфраструктури громади. Все в комплексі має забезпечити збільшення рівня зайнятості населення, збереження або посилення підтримки діяльності місцевої влади.
- Зростаючий попит на продукти харчування, підвищений інтерес з боку інвесторів до сільського господарства в поєднанні зі збільшенням зацікавленості в Україні з боку західних партнерів і розширенням матеріально-технічної підтримки, сприятимуть розвитку агропромислового сектора, в т.ч. – в громаді, а також можуть стати додатковим стимулом для створення нових підприємств в переробній та харчовій сферах.
- Відродження інтересу до туризму в Україні та зростання привабливості зеленого та інших нетрадиційних видів туризму дають можливість громаді ефективно використати наявні на її території природно-рекреаційні та туристичні ресурси, створити нові туристичні та культурні продукти.
- Зміцнення та розбудова самодостатньої громади стане запорукою підвищення якості життя в громаді, розвитку культури та вибору здорового способу життя. З'являтимуться освітні, інформаційні, розвиткові громадські простори, місця для відпочинку та дозвілля для задоволення культурних потреб.

Виклики

(визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей)

- Продовження реформ в Україні, розширення міжнародної матеріально-технічної підтримки, а також – імовірне збільшення бюджетного фінансування на розвиток громад можуть сприяти підвищенню матеріальної бази громади, в т.ч. – в освіті, охороні здоров'я, комунальній сфері, покращенню рівня забезпеченості питною водою, впровадженню в життя громади інформаційних технологій.
- Ці ж фактори, наряду зі зростаючим попитом на продукцію АПК та відновленням промисловості мають допомогти в швидкому проведенні інвентаризації земель громади, підвищенню рівня кадрів в приватному та бюджетному секторах, створенню конкурентних умов для залучення молоді в громаду і, опосередковано – зростанню громадської активності.
- Активність громади у залученні ресурсів проектів міжнародної технічної допомоги, які розпочинають діяльність у сфері підтримки об'єднаних громад в Україні, можуть сприяти створенню інфраструктури підтримки бізнесу та

підвищенню рівня громадської активності. Кількість малих підприємств може збільшитися за рахунок покращення бізнес-клімату в Україні і в громаді та, опосередковано, – зростання популярності сільського, зеленого, культурного туризму.

- Розширення співпраці з іноземними партнерами, надання матеріально-технічної підтримки, розвиток альтернативної енергетики, в певній мірі – зростаючий туристичний інтерес створюють передумови для зниження енергоспоживання, вирішення питань зі стихійними сміттєзвалищами і, в меншій мірі, закладуть базу для позиціонування громади на ринку туристичних послуг.
- Зважаючи на зростання місцевого бюджету та водночас збільшення повноважень органів місцевого самоврядування в ОТГ відбуватиметься зростання громадської діяльності і виключності в процеси життєдіяльності громади. Створюватимуться нові громадські організації для спільного вирішення проблемних питань громади.

Ризики

(визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз)

- Згортання реформ, зміна політичного курсу країни, корупція та покладання на місцеві громади додаткових соціальних повноважень без надання відповідних матеріальних і фінансових ресурсів посилять ризики, пов'язані з оновленням матеріально-технічної бази в соціальній сфері, кадровим «голодом», подальшим та збереженням «тінізації» місцевої економіки.
- Відплив за межі громади кваліфікованих кадрів обмежуватиме розвиток існуючих підприємств та залучення іноземних інвесторів, а також матиме негативні наслідки для зростання демографічного навантаження особами старшого віку, чим спричинятиме додаткові витрати місцевого бюджету.
- Зниження рівня ґрунтових вод та відсутність можливості якісного забезпечення питною водою у більшості населених пунктів громади призведе до підвищення захворюваності серед населення громади.
- Рівень злочинності, алкоголізму та наркоманії в громаді зростатиме. Правоохоронні органи не забезпечуватимуть належну безпеку та захист прав і свобод громадян. Зниження довіри мешканців до правоохоронних органів продовжуватиметься.
- Активність в створенні громадських організацій не збільшуватиметься. Громадська свідомість населення залишиться на тому ж рівні. І надалі спостерігатиметься підвищення громадської діяльності виключно перед місцевими виборами.

СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ

Базуючись на результатах соціально-економічного аналізу та соціологічного опитування, SWOT-аналізу та SWOT-матриці, члени робочої групи обрали, як базову, динамічну (конкурентну стратегію), яка передбачає формування конкурентних переваг громади шляхом мінімізації впливу на розвиток слабких сторін за допомогою можливостей, які зараз виникають в Україні та в світі. При цьому громада має максимально використати свої сильні сторони.

Таким чином були обрані дві головні сфери розвитку Шполянської громади:

1. Підвищення конкурентоспроможності громади, оскільки трансформаційні процеси в економіці нашої держави, наявний у громади потенціал та зовнішні фактори надають широкі можливості для створення бізнесових та ділових передумов розвитку Шполянської ОТГ і утвердження її в статусі одного з лідерів півдня Черкащини.

2. Розвиток людського потенціалу, оскільки саме завдяки підвищенню активності місцевих мешканців і створення належних умов для їхнього розвитку і самореалізації можна буде подолати негативні соціально-демографічні наслідки, підвищити якість інфраструктурного та соціального забезпечення Шполянської ОТГ, відповідно, досягнути більш високих стандартів проживання в громаді.

Для досягнення стратегічного бачення, стратегічні цілі деталізовано в операційних цілях. Операційні цілі — це формулювання чітких відповідей на питання, яким шляхом, яким чином громада намагатиметься реалізувати стратегічні цілі свого розвитку.

Шполянська міська об'єднана територіальна громада - географічний центр України, інвестиційно приваблива територія Черкащини, яка поєднує сільськогосподарське та промислове виробництво в тісній співпраці громади, влади та бізнесу. Тут живуть активні, працелюбні та освічені люди, які спільними зусиллями розвивають громаду із прозорими, справедливими правилами для ведення бізнесу, створюють умови для підвищення добробуту мешканців, їхнього культурно-освітнього розвитку та відпочинку.

Рисунок 8 Стратегічне бачення, стратегічні та операційні цілі

Операційні цілі, своєю чергою, об'єднують комплекси завдань та визначають конкретніші заходи, що згодом можуть бути реалізовані за допомогою проектів та програм дій. Завдання – це конкретні дії, які ведуть до реалізації цілей. Вони є підставою втілення стратегічного плану сталого розвитку. Крім того, завдання у сфері стратегічного планування розвитку – це способи вимірювання результатів, показники, які свідчитимуть, чи зробили і що планували зробити.

Таблиця 9 Стратегічні, операційні цілі та завдання

Стратегічні цілі	Операційні цілі	Завдання
1. Підвищення конкурентоспроможності громади.	1.1. Стимулювання залучення інвестицій	1.1.1. Створення інструментів підтримки інвесторів 1.1.2. Інвентаризація наявних земель, будівель, споруд для залучення інвестицій 1.1.3. Розробка містобудівної документації 1.1.4. Промоція та брендінг громади 1.1.5. Вдосконалення поширення інформації про діяльність міської ради 1.1.6. Підтримка та популяризація місцевого бізнесу і місцевої продукції. 1.1.7. Формування та реалізація інструментів взаємодії громади з іншими громадами для спільного вирішення проблем розвитку
	1.2. Створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва	1.2.1. Покращення доступності та якості послуг, що надаються органами місцевого самоврядування 1.2.2. Створення умов для співпраці влади і бізнесу 1.2.3. Створення інструментів підтримки і розвитку малого та середнього підприємництва в громаді 1.2.4. Надання допомоги у створенні та функціонуванні кооперативів, інших об'єднань 1.2.5. Підтримка розвитку малого підприємництва самозайнятості населення, особливо вразливих груп, в тому числі жінок та молоді
	1.3. Розвиток туристичної сфери	1.3.1. Створення туристичного іміджу громади 1.3.2. Розвиток туристичних об'єктів, продуктів, маршрутів тощо 1.3.3. Промоція туристичного потенціалу громади
2. Підвищення якості життя в громаді.	2.1. Забезпечення високої якості життя	2.1.1. Поліпшення матеріально-технічної бази закладів соціальної сфери 2.1.2. Створення умов для розвитку кадрового потенціалу закладів соціальної та адміністративної сфери. 2.1.3. Заходи з підвищення безпеки жителів

		<p>громади</p> <p>2.1.4. Покращення стану довкілля</p> <p>2.1.5. Створення умов для здорового способу життя населення, в т.ч. у сфері відпочинку та фізичної культури</p> <p>2.1.6. Соціальний захист населення, допомога учасникам АТО</p>
	2.2. Модернізація та розвиток інфраструктури Шполянської ОТГ	<p>2.2.1. Покращення водозабезпечення</p> <p>2.2.2. Покращення поводження з ТВП</p> <p>2.2.3. Ремонт доріг, тротуарів та прибудинкових територій</p> <p>2.2.4. Озеленення та благоустрій території</p> <p>2.2.5. Покращення роботи комунальних підприємств</p> <p>2.2.6. Створення рекреаційних зон та зон для відпочинку</p> <p>2.2.7. Покращення транспортного сполучення між населеними пунктами громади та по місту Шпола</p>
	2.3. Підвищення енергоефективності	<p>2.3.1. Впровадження заходів з енергозбереження в соціальній сфері</p> <p>2.3.2. Розвиток альтернативної енергетики</p>
	2.4. Підвищення обізнаності та соціальної активності жителів громади	<p>2.4.1. Залучення жителів громади до вирішення місцевих проблем</p> <p>2.4.2. Підвищення екологічної культури населення</p> <p>2.4.3. Збереження традицій, розвиток української культури та патріотичне виховання молоді</p> <p>2.4.4. Розвиток IT- освіти</p>

Стратегічна ціль 1. Підвищення конкурентоспроможності громади

Шполянській громаді притаманне вигідне географічне розташування, яке забезпечує її сполучення зі столицею та рядом обласних центрів і можливості для автомобільних і залізничних перевезень. Переважна частина ґрунтів на її території представлені чорноземами, що створює умови для розвитку агропромислового сектору. В громаді частково збережено промисловість, здатну функціонувати в умовах мінливої економічної ситуації. Діючі на території громади промислові і аграрні підприємства мають збут за межами регіону і, навіть, України.

Громада має можливості для вивільнення ряду земельних ділянок, а також – ряд інфраструктурних об'єктів, які можуть бути запропоновані для інвесторів. Також громада має потужний трудовий ресурс в сфері промисловості, адже раніше на території громади діяло 6 великих промислових підприємств, після приватизації яких припинилося або скоротилося виробництво. З урахуванням поступового покращення українського інвестиційного клімату, у середньостроковій перспективі можна очікувати зростання зацікавленості вітчизняних та іноземних інвесторів до створення нових підприємств у нашій країні. Найбільшу користь від цього процесу зможуть отримати ті громади, які вже у найближчий час докладуть зусиль до підготовки інвестиційних об'єктів, забезпечення якісної промоції своїх інвестиційних можливостей, спрощення дозвільної системи, забезпечення передумов впровадження енергозберігаючих технологій.

Враховуючи унікальне місцезнаходження громади, наявність туристичних об'єктів на її території за допомогою міжнародної технічної допомоги та партнерів можливо розвинути туристичний потенціал.

Ці та інші можливості були розглянуті членами Робочої групи зі стратегічного планування та знайшли відображення у 3 операційних цілях та 15 завданнях, через які планується досягати цілі.

Діяльність у межах стратегічної цілі 1 повністю узгоджується зі стратегічними цілями 1, 2 та 4 Стратегії розвитку Черкаської області до 2020 р.

Досягнення стратегічної цілі пропонується через наступну структуру операційних цілей та завдань.

Операційна ціль 1.1. Стимулювання залучення інвестицій

Завдання 1.1.1. Створення інструментів підтримки інвесторів

Продовження процесів децентралізації в країні і поступове збільшення конкуренції між громадами призведе до посилення боротьби за інвестиційні ресурси. Перевагу отримають ті ОТГ, котрі зможуть запропонувати більш вигідні умови для інвесторів. З цією метою слід:

- визначити пріоритетні для громади види економічної діяльності для залучення інвестицій;
- визначити перелік послуг та заохочень для інвесторів, формування обсягу їх надання відповідно до пріоритетності інвестиції;
- визначити правовий режим землі як територіальної основи економічного розвитку;
- визначити територію пріоритетного інвестиційного розвитку громади.

Завдання 1.2. Інвентаризація наявних земель, будівель, споруд для залучення інвестицій

Шполянська громада має ряд об'єктів, які можуть бути запропоновані інвесторам, в першу чергу – приміщення різного цільового призначення. З метою максимально ефективного їхнього використання та урахування інтересів всього населення доцільно

такі об'єкти підготувати до продажу, що підвищить їхню інвестиційну привабливість. З цією метою слід:

- провести інвентаризацію об'єктів нерухомості, які розміщені на території громади і знаходяться у власності ОТГ або можуть перейти до неї;
- визначити потенційну інвестиційну привабливість об'єктів та план заходів по її підвищенню;
- створити автоматизовану базу інвестиційних об'єктів, оновлювати і поповнювати її;
- забезпечити доступу користувачів до інформації та блокування несанкціонованого доступу;
- забезпечити донесення інформації до інвесторів.

Завдання 1.1.3. Розробка містобудівної документації

Підвищення інвестиційної привабливості громади передбачає створення належної бази даних щодо її території та потенційних напрямів розвитку. Також важливо чітко ідентифікувати і графічно прив'язати об'єкти, розташовані на території громади до відповідних географічних локацій. В рамках розробки містобудівної документації передбачається:

- затвердження меж міста Шпола;
- дослідження існуючих документів планування території в громаді;
- розробка генеральних планів населених пунктів громади (за доцільності);
- підготовка схеми планування Шполянської об'єднаної територіальної громади.

Завдання 1.1.4. Промоція та брендінг громади

Створення бренду, формування позитивного іміджу громади, її промоція досягатиметься шляхом:

- здійснення брендування громади і визначення інструментів просування бренду;
- підготовку двомовних (українська та англійська) маркетингових матеріалів для інвесторів: логотип громади, роздатні матеріали (папка, блокноти, буклети – все, за можливості) та інвестиційний паспорт громади з описом інвестиційних пропозицій;
- промоція громади в Україні та за кордоном.

Грамотно збудована кампанія з промоції Шполянської ОТГ – важливий крок по створенню позитивного іміджу громади в очах інвесторів і донесенню до них інформації про можливості громади. Без цього заходу значна частина інвесторів може просто не мати уявлення про ОТГ або не вирізняти її в переліку інших, аналогічних територіальних утворень.

Завдання 1.1.5. Вдосконалення поширення інформації про діяльність міської ради

Інформування громадськості та інвесторів про діяльність місцевої влади з розвитку Шполянської ОТГ – важлива умова формування позитивного інвестиційного іміджу громади і підвищення розуміння населення щодо змін, які відбуваються в ОТГ. Це можливо за умови:

- формування єдиної інформаційної політики з використанням наявних місцевих ресурсів;

- визначення каналів і засобів просування інформації про діяльність місцевої влади;
- вдосконалення існуючої веб-сторінки (веб-сайту) громади, створення її англomовної версії, а також – окремого розділу на сайті громади веб-сторінки на якій будуть презентовані вигідні місця для ведення бізнесу та інвестування.

Завдання 1.1.6. Підтримка та популяризація місцевого бізнесу і місцевої продукції

Агро-промисловий сектор Шполянської ОТГ може отримати додаткову допомогу в своєму розвитку за умови популяризації продукції та привертання уваги до неї з боку мешканців громади. Для цього слід здійснити наступні кроки:

- інформаційну підтримку місцевого виробника та сприяння створенню місцевих брендів;
- організація та участь в бізнес-форумах, презентаціях, виставках, ярмарках продукції місцевих виробників промислової, сільськогосподарської продукції;
- надання навчальних матеріалів і сприяння проведенню заходів (ярмарки, виставки, форуми, тренінги, семінари) для місцевого виробника промислової та сільськогосподарської продукції як в громаді так і поза її межами;
- розробка та впровадження інформаційної кампанії «Купуй Шполянське – залишай податки в громаді».
- проведення конкурсів на кращого виробника промислової, аграрної продукції Шполянської громади, на запровадження інноваційних технологій в промисловий, аграрний сектори тощо.

Завдання 1.1.7. Формування та реалізація інструментів взаємодії громади з іншими громадами для спільного вирішення проблем розвитку

Вигідне географічне розташування Шполянської ОТГ, її значення, як центру тяжіння Шполянського району, більш високий, порівняно з іншими громадами розвиток інфраструктури, створюють передумови для побудови міжрегіональної співпраці. Мова може йти не лише про взаємодію в межах Черкаської області, але й по всій Україні і за кордоном. Це можливо у випадку:

- визначення пріоритетних напрямів розвитку співпраці з іншими громадами;
- формування пулу успішних практик, які можуть бути запропоновані для реалізації та/або обговорення;
- визначення та застосування інструментів комунікацій з іншими громадами;
- формування місцевих лідерів, здатних ефективно навчатися і просувати інтереси Шполянської ОТГ в рамках співпраці з іншими громадами.

Операційна ціль 1.2. Розвиток малого і середнього підприємництва

Завдання 1.2.1. Покращення доступності та якості послуг, що надаються органами місцевого самоврядування

Покращення доступності та якості послуг, що надаються органами місцевого самоврядування має досягатись за рахунок спрощення та автоматизації процесу надання адміністративних послуг, підвищення їхньої доступності для бізнесу і представників громади, забезпеченню продуктивного діалогу між ними шляхом:

- Організація роботи ЦНАПу відповідно до «Стандарту до якості обслуговування відвідувачів ЦНАП»;
- розширення переліку адміністративних послуг які надаються в громаді а також відкриття сектору надання соціальних послуг;

- дослідження потреби окремих населених пунктів громади в організації діяльності віддалених відділень ЦНАП та їхнє відкриття;
- розробка IT-механізмів комунікації влади та громади;
- запровадження сучасних механізмів комунікації влади, бізнесу й громади.

Завдання 1.2.2. Створення умов для співпраці влади і бізнесу

Завдання 1.2.3. Створення інструментів підтримки і розвитку малого та середнього підприємництва в громаді

Підтримка малого та середнього бізнесу місцевою владою – це сукупність її дій, спрямована на розширення доступу до інформаційних джерел та спрощення бюрократичних процедур для бізнесу. Вона передбачає:

- організацію навчально-інформаційної та тренінгової підтримки для місцевого виробника;
- впровадження заходів з презентації та промоції продукції і послуг малого та середнього бізнесу в рамках громади та за її межами;
- розробка і впровадження програм з інформування малого і середнього бізнесу щодо залучення грантових коштів для розвитку;
- сприяння участі представників місцевого малого і середнього бізнесу у презентаційних заходах та навчальних програмах, в т.ч. – за межами громади;
- організація облаштування торгівельних майданчиків, ринків, місць виносної торгівлі.
- Створення фонду підтримки МСП.

Завдання 1.2.4. Надання допомоги у створенні та функціонуванні кооперативів, інших об'єднань

Вирішення цього завдання передбачає:

- пропагування переваг підприємництва та кооперативного руху в громаді;
- розробка та проведення навчально-інформаційної кампанії, спрямованої на формування у громаді ініціативних груп та підвищення їхньої компетенції щодо організаційно-правових питань створення та управління кооперативом;
- збір та надання інформації щодо успішних бізнес-моделей створення кооперативів та допомога в пошуку фінансування (ДФРР, інвестори, проекти МТД) на закупівлю основних засобів;

Завдання 1.2.5. Підтримка розвитку малого підприємництва самозайнятості населення, особливо вразливих груп, в тому числі жінок та молоді

- підвищення рівня самозайнятості сільської молоді.
- надання фінансової та/або організаційної підтримки особливо вразливим групам населення, які розвивають мале підприємництво;
- надання підтримки жінкам та молоді, котрі прагнуть реалізувати себе в сфері бізнесу в частині отримання необхідної інформації та/або навчання.

Операційна ціль 1.3. Розвиток туристичної сфери

Завдання 1.3.1. Створення туристичного іміджу громади

Це завдання можливо досягнути шляхом:

- залучення місцевих підприємців та населення громади для формування туристичного іміджу громади;
- розробка концепції маркування туристично важливих, цікавих об'єктів туристичної інфраструктури і формування туристичного бренду;
- сприяння підвищення якості кадрового потенціалу суб'єктів надання послуг в сфері туризму.
- визначення та складення переліку важливих об'єктів сфери обслуговування (харчування, проживання тощо) для надання якісного туристичного сервісу з позиції їх доступності та комфорту для різних цільових груп туристів.

Завдання 1.3.2. Розвиток туристичних об'єктів, продуктів, маршрутів тощо

Даним завданням передбачається покращення стану існуючих туристичних об'єктів та створення нових:

- Облаштування знаку «Шполянщина географічний центр- України»;
- Розробка туристичного маршруту громадою. Включення визначних туристичних об'єктів до регіональних туристичних маршрутів.
- Започаткування велотуризму в громаді. Створення щорічного велофестивалю.
- Започаткування фестивалю збереження національних цінностей та традицій.

Завдання 1.3.3. Промоція туристичного потенціалу громади

Територія Шполянської ОТГ характеризується значним туристичним потенціалом. Важливо налаштувати роботу з популяризації громади як центру туризму на півдні Черкащини. Інструментами досягнення цього завдання у найближчій перспективі будуть:

- наповнити веб-ресурс громади інформацією (фото потенційно привабливих об'єктів, їх описи, об'єм послуг) орієнтованою на туриста;
- промоція туристичного потенціалу громади через ЗМІ, інтернет-ресурси;
- виготовлення та поширення промоційних туристичних матеріалів (сувенірна продукція, інформаційні матеріали, листівки тощо);
- участь в регіональних, всеукраїнських туристичних виставках;
- організація і проведення у співпраці з іншими територіальними громадами спільних заходів орієнтованих на залучення туристів;
- інтеграція інформації про туристичний потенціал громади та її туристичні об'єкти в регіональні промоційні продукти, в тому числі в туристичний портал Черкаської області;
- створення і просування туристичного бренду (продукту) громади;
- залучення місцевих підприємців та населення для просування туристичного бренду громади;

Стратегічна ціль 2. Розвиток людського потенціалу

Територія громади останні кілька десятиріч років знаходяться під впливом цілого ряду проблем, притаманних більшості регіонів України. Серед них: невисока ступінь комфорту проживання (проблеми з забезпеченням якісною питною водою, недостатня забезпеченість комунальною інфраструктурою, потреба в підвищенні якості освіти та охорони здоров'я, слабка інформатизація тощо), певна інфантильність населення і його низька залученість в суспільні процеси. Ці проблеми, наряду з певними місцевими особливостями, є головною причиною міграції населення з регіону, причому першими залишають громаду молоді люди та кваліфіковані працівники.

Стратегія розвитку Шполянської громади передбачає впровадження ряду проектів, які можуть сприяти підвищенню якості життя і самореалізації мешканців на всій території ОТГ. Особливий акцент таких проектів буде робитися на залучення представників громади до суспільних процесів, оскільки це сприятиме розвитку ОТГ в цілому.

Діяльність у межах стратегічної цілі 2 повністю узгоджується зі стратегічними цілями 2, 3 та 4 Стратегії розвитку Черкаської області до 2020 р.

Досягнення стратегічної цілі пропонується через наступну структуру операційних цілей та завдань.

Операційна ціль 2.1. Забезпечення високої якості життя населення

Завдання 2.1.1. Поліпшення матеріально-технічної бази закладів соціальної сфери

Завдання досягається шляхом:

- оцінки поточного стану будівель закладів соціальної сфери, визначення подальших дій (капітальний ремонт, модернізація, реконструкція);
- здійснення заходів з ремонту (модернізації, реконструкції) закладів соціальної сфери та благоустрою їхньої території;
- придбання новітнього обладнання, інвентарю тощо для закладів соціальної сфери громади.

Завдання 2.1.2. Створення умов для розвитку кадрового потенціалу закладів соціальної сфери

- запровадження системи оцінки якості роботи персоналу закладів соціальної сфери в громаді;
- створення умов для утримання кваліфікованих кадрів і залучення молодих спеціалістів;
- розробка системи заходів з підвищення кваліфікації персоналу;
- запровадження інформаційних технологій, проектних технологій тощо в закладах соціальної сфери (за необхідності).

Завдання 2.1.3. Заходи з підвищення безпеки жителів громади

- формування завдань перед муніципальною інспекцією;
- встановлення систем відео спостереження та відео контролю;
- придбання необхідної техніки та засобів пересування;
- проведення роз'яснювальної роботи серед різних верств населення;
- систематична співпраця з правоохоронними органами.

Завдання 2.1.4. Покращення стану довкілля

- визначення проблемних екологічних зон в громаді та основних підприємств, які негативно впливають на екологічний стан;

- розробка системи заходів з покращення стану довкілля на території Шполянської ОТГ;
- поліпшення гідрологічного стану малих річок та ставків;
- організація збору батарейок та люмінесцентних лампочок;
- регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами;
- проведення інформаційної компанії серед населення, направленої на підвищення їхньої громадянської відповідальності.

Завдання 2.1.5. Створення умов для здорового способу життя населення, в т.ч. у сфері відпочинку та фізичної культури

- пропагування здорового способу життя в громаді;
- надання підтримки спортивним командам;
- сприяння в розвитку спортивних гуртків, секцій тощо та забезпеченні їх належним інвентарем;
- будівництво нових об'єктів для відпочинку та занять фізичною культурою.

Операційна ціль 2.2. Модернізація та розвиток інфраструктури Шполянської ОТГ

Завдання 2.2.1. Покращення водозабезпечення

- оцінка поточного стану справ з водопостачанням населених пунктів громади та якості води, яка подається в оселі;
- визначення можливостей громади і формування послідовних заходів з поліпшення ситуації.
- Будівництво водогону для централізованого водопостачання якісної питної води жителям громади.

Завдання 2.2.2. Покращення поводження з ТВП

- повне охоплення території громади послугами зі збору та вивезення ТПВ;
- впровадження системи роздільного збирання ТПВ та забезпечення її матеріальної підтримки;
- удосконалення нормативно-методичного, організаційного, інформаційного забезпечення сфери поводження з ТПВ;
- устаткування існуючого сміттєзвалища;
- розробка системи заохочень та покарань, пов'язаних з забрудненням території громади;
- формування інформаційного поля з заохочення населення до боротьби зі стихійними сміттєзвалищами;
- формування нової системи поведінки підростаючого покоління та суспільства загалом щодо поводження з ТВП;

Завдання 2.2.3. Ремонт доріг, тротуарів та прибудинкових територій

Першочергово потребують ремонту ділянки доріг та тротуарів, які пов'язані з функціонуванням ключових соціально-економічних об'єктів громади. Задля цього планується:

- визначити пріоритетність проведення робіт з підвищення стану дорожньо-транспортної інфраструктури;
- здійснити капітальний та поточний ремонт вулиць та провулків громади;
- здійснити капітальний та поточний ремонт тротуарів вулиць громади;

- здійснити капітальний та поточний ремонт прибудинкових територій біля багатоквартирних будинків міста Шпола;

Завдання 2.2.4. Озеленення та благоустрій

- визначення пріоритетних об'єктів, територій з їх благоустрою, санітарної очистки зелених насаджень, за потреби озеленення;
- оцінка поточного стану площ парків, скверів та ін. громадських просторів, визначення подальших дій (ремонт, модернізація, реконструкція, озеленення, тощ);
- розробка та реалізація комплексних проектів з благоустрою територій, як візитної картки громади;
- благоустрій меморіалів та пам'ятників;
- створення об'єктів благоустрою на місцях колишніх стихійних сміттєзвалищ;
- формування нових громадських просторів.

Завдання 2.2.5. Покращення роботи комунальних підприємств

- забезпечення матеріально-технічної бази комунальних підприємств;
- розширення кількості послуг та покращення якості послуг що надаються жителям громади;
- забезпечення кваліфікованими кадрами комунальні підприємства громади.

Завдання 2.2.6. Створення рекреаційних зон та зон для відпочинку

- покращення стану існуючих зон відпочинку;
- створення нових зон рекреації та відпочинку;
- стимулювання жителів громади до участі у створенні зон відпочинку.

Завдання 2.2.7. Покращення транспортного сполучення між населеними пунктами громади та по місту Шпола

проаналізувати доцільність і економічну обґрунтованість змін та/або розширення транспортних маршрутів в межах Шполянської ОТГ

- Розробка та затвердження маршрутів транспортного сполучення між селами громади Скотарево та Кримки і адміністративним центром містом Шпола;
- створення додаткових маршрутів та рейсів по м. Шпола.

Операційна ціль 2.3. Підвищення енергоефективності

Завдання 2.3.1. Впровадження заходів з енергозбереження в соціальній сфері

В сучасних умовах питання енергоефективності надзвичайно актуальне. Скорочення витрат на енергію призводить до економії коштів, сприяє формуванню економічної привабливості території громади та підвищує її економічну безпеку.

Інструментами досягнення цього завдання у найближчій перспективі будуть:

- проведення енергоаудиту будівель усіх закладів, установ соціальної та бюджетної сфери громади та формування бази техніко-економічних показників цих будівель;
- формування інформаційної бази характеристик будівель усіх закладів, установ соціальної та бюджетної сфери громади та рекомендацій щодо реалізації проектів з енергозбереження і використання відновлюваних джерел енергії;
- формування переліку пріоритетних об'єктів для проведення комплексної термомодернізації на підставі даних енергоаудиту;

- запровадження системи моніторингу споживання енергетичних ресурсів та систем енергетичного менеджменту в усіх закладах, установах соціальної та бюджетної сфери;
- вивчення можливості створення єдиної інформаційної бази системи енергомоніторингу;
- запровадження системи енергетичного менеджменту з визначенням відповідальних посадових осіб, затвердження відповідних посадових інструкцій, порядків збору та аналізу інформації, а також системи стимулювання працівників;
- підтримка інноваційних підходів до збору даних щодо енергоспоживання;
- розробка програмних документів із запровадження енергоефективних технологій та розвитку альтернативної енергетики в громаді з залученням зовнішніх експертів, приватних інвестицій за умов системного інформування громади;
- сприяння участі представників громади в навчаннях, проектах з питань енергетичного менеджменту, підготовки та оцінки заходів з підвищення енергоефективності та розвитку альтернативної енергетики, написання проектних заявок відповідно до вимог державних та грантових програм фінансової підтримки;
- залучення та проведення інформаційних кампаній з метою підвищення поінформованості населення з питань енергозбереження в побуті, комплексних енергозберігаючих заходів в будівлях;
- проведення для дітей та учнівської молоді освітніх акцій, проектів, семінарів, тренінгів та екскурсій з питань енергозбереження та енергоефективності;

Завдання 2.3.2. Розвиток альтернативної енергетики

- створення бази даних перспективних проектів у сфері енергоефективності та розвитку альтернативної енергетики;
- формування умов залучення в громаду проектів з альтернативної енергетики і інформаційна підтримка цих дій
- популяризація ідеї розвитку альтернативної енергетики в громаді.

Операційна ціль 2.4. Підвищення обізнаності та соціальної активності жителів громади

Завдання 2.4.1. Залучення жителів громади до вирішення місцевих проблем

- пропагування розвитку громадських ініціатив, надання можливості ініціативним представникам громади ознайомитися з аналогічними прикладами в інших регіонах країни і, за можливості, за її межами;
- надання підтримки громадським організаціям в реалізації соціальних проектів;
- надання інформаційної підтримки діям місцевих громадських організацій, допомога їм в пошуках фінансування розвиткових проектів за рахунок зовнішніх джерел;
- створення інформаційно –ресурсного центру;
- формування положення щодо збору і врахування громадської думки при вирішенні значимих для ОТГ питань;
- впровадження громадського бюджету;
- розробка і реалізація програм інформування населення.

Завдання 2.4.2. Підвищення екологічної культури населення

- організація просвітницької роботи в громаді задля підвищення екологічної культури населення;
- формування нової системи ціннісних орієнтирів та моделей поведінки підростаючого покоління та суспільства загалом;
- залучення громадськості до прийняття рішень з питань охорони навколишнього природного середовища;
- популяризація дій з екологічного захисту через ЗМІ, Інтернет.

Завдання 2.4.3. Збереження традицій, розвиток української культури та патріотичне виховання молоді

- виявлення об'єктів, які можуть мати історичне або культурологічне значення, формування реєстру таких об'єктів з вичерпним описом їхньої історичної чи культурологічної значимості;
- популяризація самобутності Шполянської громади в контексті розвитку вітчизняної культури;
- підвищення обізнаності молоді щодо місцевих традицій та народних промислів;
- розвиток і підтримка місцевих творчих колективів та патріотичних гуртків;
- популяризація здорового способу життя в громаді шляхом проведення спортивних змагань, конкурсів, свят, кубків громади з футболу, міні-футболу, волейболу, настільного тенісу тощ;
- підтримка участі мистецьких, творчих колективів громади у виїзних заходах серед об'єднаних територіальних громад, а також на рівні регіону, України (фестивалі, форуми, ярмарки, концерти тощ);
- проведення культурно-масових заходів, спрямованих на патріотичне виховання молоді.

Завдання 2.4.4. Розвиток ІТ-освіти

- оцінка поточного стану розвитку ІТ-освіти і визначення першочергових заходів з її покращення;
- оцінка спеціалістів, які реалізують проекти з впровадження ІТ-освіти в громаді, забезпечення можливостей для підвищення їхньої кваліфікації;
- забезпечення належним обладнанням закладів для впровадження ІТ-освіти;
- Створення нових спеціальностей в міжшкільному навчально-виробничому комбінаті.

ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

В основу Плану реалізації стратегії закладені проектні ідеї, які відібрані під час засідання 15 грудня 2017 року та доопрацьовані членами Робочої групи на основі пропозицій, що надійшли від представників підприємств, установ та організацій, жителів Шполянської міської об'єднаної територіальної громади.

Часові рамки і засоби реалізації

План реалізації стратегії складається з 88 технічних завдань на проекти місцевого розвитку (далі – ТЗ), які будуть впроваджуватися протягом 2018 –2020 років. Впровадження проектів можливе через:

- внесення заходів до програми соціально-економічного та культурного розвитку, для реалізації за кошти місцевого бюджету;
- фінансування за рахунок субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ;
- залучення коштів Державного фонду регіонального розвитку;
- залучення фінансування від проектів та програм міжнародної технічної допомоги суб'єктами місцевого розвитку різних організаційно-правових форм;
- залучення грантових та інших, не заборонених законом джерел фінансування;
- залучення інших джерел фінансування. Традиційним для нашої громади є фінансова підтримка місцевих сільськогосподарських та промислових підприємств.

Рисунок 9 Вартість проектів у розрізі завдань стратегії, тис.грн.

Таблиця 10 Територія впливу проектів Плану реалізації стратегії

Завдання Стратегії	Номер і назва проекту	Територія впливу
1. Підвищення конкурентоспроможності громади		
1.1. Стимулювання залучення інвестицій		
1.1.1. Створення інструментів підтримки інвесторів	1. «Створення дорожньої карти інвестора Шполянської міської об'єднаної територіальної громади»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
1.1.2. Підготовка вільних земель, будівель, споруд для залучення інвестицій	2. «Створення інвестиційного паспорту Шполянської міської об'єднаної територіальної громади»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	3. Інвентаризація вільних земель, будівель, споруд для залучення інвестицій	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
1.1.3. Розробка містобудівної документації	4. Організація заходів з розробки схеми планування населених пунктів громади, як єдиної адміністративно-територіальної одиниці	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
1.1.4. Промоція та брендінг громади	5. Створення та просування бренду «Шполянська міська об'єднана територіальна громада»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
1.1.5. Вдосконалення поширення інформації про діяльність міської ради	6. «Оновлення роботи офіційного сайту міської ради Шполянської ОТГ»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
1.1.6. Підтримка та популяризація місцевого бізнесу і місцевої продукції.	7. Розробка та впровадження інформаційної кампанії «Купуй Шполянське – залишай податки в громаді».	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
1.1.7. Формування та впровадження механізмів взаємодії громади з іншими громадами для спільного вирішення проблем розвитку	8. Підготовка спільних проектів, направлених на вирішення проблем розвитку первинної ланки медицини	Шполянська міська об'єднана територіальна громада та громади, які задіяні в проекті
1.2. Створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва		
1.2.1. Покращення доступності та якості послуг, що надаються органами місцевого самоврядування	9. Організація роботи Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП) відповідно до «Стандарту якості обслуговування відвідувачів ЦНАП»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада

1.2.2. Налагодження співпраці влади і бізнесу	10. Створення умов співпраці між владою та бізнесом «Відкритий діалог: Влада – Бізнес»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
1.2.3. Створення інструментів підтримки і розвитку малого та середнього підприємництва в громаді.	11. Проведення сезонних та сільськогосподарських ярмарків	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	12. Облаштування місць реалізації продукції	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	13. Започаткування конкурсу «Кращий підприємець року»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	14. Співпраця з Регіональним фондом підтримки підприємництва по Черкаській області	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
1.2.4. Надання допомоги у створенні та функціонуванні кооперативів, підтримки підприємницьким ініціативам	15. Школа кооперативного руху	с.Кримки, с.Скотареве
1.2.5. Підтримка розвитку малого підприємництва самозайнятості населення, особливо вразливих груп, в тому числі жінок та молоді.	16. Розвиток жіночого підприємництва в Шполянській міській ОТГ – «Жінки в дії»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
1.3. Розвиток туристичної сфери		
1.3.1. Створення туристичного іміджу громади	17. Виготовлення промо-роликів, інформаційних статей, буклетів, сувенірної продукції	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
1.3.2. Розвиток туристичних об'єктів, продуктів, маршрутів тощ	18. Облаштування знаку «Шполянщина географічний центр України»	м. Шпола
	19. Започаткування фестивалю збереження національних цінностей та традицій «Єдність нації»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	20. Впровадження вело туризму в Шполянській міській об'єднаній територіальній громаді	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
1.3.3. Промоція туристичного потенціалу громади	21. Організація систематичної співпраці з представниками туристичної галузі та ЗМІ, участь в заходах галузі	Шполянська міська об'єднана територіальна громада

2. Розвиток людського потенціалу

2.1. Забезпечення високої якості життя

2.1.1. Поліпшення матеріально-технічної бази закладів соціальної сфери	22. Покращення матеріально-технічного забезпечення АЗПСМ та ФАПів КЗ «Шполянський районний ЦПМСД»	Шполянський район
	23. Облаштування кабінету долікарського огляду та оглядового кабінету в Шполянській амбулаторії загальної практики-сімейної медицини	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	24. Інформатизація КЗ «Шполянський районний ЦПМСД»	Шполянський район
	25. Облаштування сучасної зони очікування в дитячому відділенні Шполянської амбулаторії загальної практики-сімейної медицини	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	26. Придбання навчальних кабінетів для шкіл громади	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	27. Придбання обладнання для класів «Інтелект України»	м. Шпола
	28. Придбання інтерактивних дошок для шкіл громади	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	29. Капітальний ремонт стелі Шполянської ЗОШ № 5 I-III ступенів	м. Шпола
	30. Добудова спортивного залу до будівлі Шполянської ЗОШ № 5 I-III ступенів	м. Шпола
	31. Капітальний ремонт частини приміщень ДНЗ №5 "Калинка з відкриттям двох додаткових груп	м. Шпола
	32. Капітальний ремонт туалетних кімнат ДНЗ №4 «Сонечко», ДНЗ №3 "Зірочка", ДНЗ №1 «Ялинка»	м. Шпола

	33. Капітальний ремонт приміщення стадіону ДЮСШ з заходами термомодернізації та частини стадіону	м. Шпола
	34. Капітальний ремонт подвір'я та павільйонів ДНЗ «Ялинка» №1, ДНЗ №4 "Калинка», ДНЗ №4 «Сонечко», ДНЗ №3 "Зірочка"	м. Шпола
	35. Капітальний ремонт приміщення школи мистецтв	м. Шпола
	36. Реконструкція приміщення бібліотеки Кримківського навчально-виховного комплексу "Дошкільний навчальний заклад-загальноосвітня школа I-II ступенів" для облаштування спортивного залу	с. Кримки
	37. Капітальний ремонт приміщення та подвір'я Скотарівського навчально-виховного комплексу "Дошкільний навчальний заклад-загальноосвітня школа I-II ступенів» з заходами термомодернізації	с. Скотареве
	38. Капітальний ремонт будівель та систем каналізації (включно з внутрішніми туалетними кімнатами) Шполянської ЗОШ I-III ступенів №1, №2, №3	м. Шпола
	39. Підвищення рівня хімічної, біологічної та екологічної освіти на базі позашкільного закладу «Станція юних натуралістів»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	40. Створення дитячого класу мікроелектроніки на базі «Станція юних техніків»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	41. Оновлення книжкового фонду бібліотек громади	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	42. Капітальний ремонт міського будинку культури	м. Шпола
	43. Створення вокально-інструментальної студії	м. Шпола

	44. Капітальний ремонт Скотарівського сільського будинку культури з заходами термомодернізації	с.Скотареве
	45. Будівництво приміщення для закладів позашкільної та НВК	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	46. Оснащення комп'ютерних місць в закладах культури	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
2.1.2. Створення умов для розвитку кадрового потенціалу закладів соціальної сфери.	47. Забезпечення житлом працівників соціальної сфери	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	48. Навчання педагогічних працівників навчальних та закладів культури навичок проектного менеджменту в галузі освіти та культури	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
2.1.3. Заходи з підвищення безпеки жителів громади	49. Встановлення транспортних та пішохідних світлофорів на трьох перехрестях міста	м. Шпола
	50. Забезпечення КП «Муніципальна інспекція» службовим автомобілем та засобами особистої безпеки	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	51. Встановлення відеоспостереження на усіх в'їздах до населених пунктів громади	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	52. Встановлення обмежувальних знаків на території міста Шпола	Мм. Шпола
2.1.4. Покращення стану довкілля	53. Поліпшення гідрологічного стану малих річок та ставків Шполянської ОТГ	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	54. Організація збору батарейок та люмінесцентних лампочок на території громади	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	55. Регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами	Шполянська міська об'єднана територіальна громада

2.1.5. Створення умов для здорового способу життя населення, в т.ч. у сфері відпочинку та фізичної культури	56. Будівництво спортивних майданчиків комбінованого типу на територіях закладів освіти та культури	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	57. Організація футзалу мініфутболу	м. Шпола
2.1.6. Соціальний захист населення, допомога учасникам АТО	58. Створення кризового центру для членів сімей, в яких вчинено насильство в сім'ї або існує реальна загроза його вчинення	м. Шпола
	59. Психологічна реабілітація учасників бойових дій на Сході України	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
2.2. Модернізація та розвиток інфраструктури Шполянської ОТГ		
2.2.1. Покращення водозабезпечення	60. Реконструкція водопровідної мережі та споруд південно-східного масиву м. Шпола	м. Шпола
2.2.2. Покращення поводження з ТВП	61. Впровадження сучасної оптимальної моделі поводження з твердими побутовими відходами на території Шполянської ОТГ	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	62. Забезпечення належної експлуатації існуючого сміттєзвалища на території Шполянської міської об'єднаної територіальної громади	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
2.2.3. Ремонт доріг та тротуарів, та прибудинкових територій	63. Капітальний ремонт дорожнього покриття вулиць населених пунктів громади	м. Шпола
	64. Капітальний ремонт тротуарів вулиць населених пунктів громади	м. Шпола
	65. Капітальний ремонт прибудинкових територій м. Шпола	м. Шпола
2.2.4. Озеленення та благоустрій	66. Створення зон відпочинку з елементами озеленення на місцях колишніх стихійних сміттєзвалищ	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	67. Створення зеленої зони – фруктового саду «Сад дитинства»	с. Скотарево
2.2.5. Покращення роботи комунальних підприємств	68. Придбання техніки для комунальних підприємств	

	69. Капітальний ремонт приміщення КП «Готель» Шпола-Центр»	
2.2.6. Створення рекреаційних зон та зон для відпочинку	70. Облаштування «Мотузкового містечка» в парку дитячого дозвілля	
	71. Створення рекреаційної зони та зони відпочинку на березі Червоного ставу	
2.2.7. Покращення транспортного сполучення між населеними пунктами громади та по місту Шпола	72. Організація транспортного сполучення між селами громади Скотареве та Кримки і адміністративним центром містом Шпола, створення додаткових маршрутів та рейсів по м. Шпола	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
2.3. Підвищення енергоефективності		
2.3.1. Впровадження заходів з енергозбереження в соціальній сфері	73. Аналіз енергоефективності всіх комунальних закладів та підприємств громади	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	74. Капітальний ремонт фасаду будівлі ДНЗ "Зірочка" з його утепленням	м. Шпола
	75. Започаткування «Дня сталої енергії»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	76. Створення демонстраційної платформи з використанням альтернативної енергетики на базі закладу освіти громади	м. Шпола
2.3.2. Розвиток альтернативної енергетики	77. Виділення земельних ділянок для будівництва сонячних батарей	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
2.4. Підвищення обізнаності та соціальної активності жителів громади		
2.4.1. Залучення жителів громади до вирішення місцевих проблем	78. Створення новітнього інформаційно -ресурсного центру та бібліотеки « Центр розвитку особистості»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	79. Впровадження Громадського бюджету в Шполянській міській ОТГ	Шполянська міська об'єднана територіальна громада

	80. Запровадження конкурсу відбору проектів розроблених організаціями громадянського суспільства для реалізації яких надається фінансова підтримка з бюджету громади	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
2.2.2. Підвищення екологічної культури населення	81. Формування проєкологічного мислення населення Шполянської міської об'єднаної територіальної громади	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
2.2.3. Збереження українських традицій, розвиток культури та спорту, патріотичне виховання молоді	82. Започаткування тижня «Української культури та традицій»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	83. Будівництво смуги перешкод для допризовної підготовки юнаків	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	84. Започаткування конкурсу «День козака»	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
2.2.4. Розвиток ІТ- освіти	85. Розширення навчальних можливостей з ІТ – освіти для учнів та молоді громади на базі Міжшкільного навчально-виробничого комбінату	Шполянська міська об'єднана територіальна громада
	86. Створення ІТ-хабу	м. Шпола

Очікувані результати та показники

Реалізація стратегічної цілі 1

Реалізація стратегічної цілі 1 «Підвищення конкурентоспроможності громади» у середньо- та довгостроковій перспективі призведе до наступних результатів:

- диверсифікація економічної діяльності;
- розвиток підприємництва і конкурентоспроможності місцевої економіки;
- залучення інвестицій;
- збільшення обсягів виробництва та експорту;
- зростання власних надходжень бюджету;
- створення нових робочих місць, зменшення впливу населення з громади;
- зростання рівня заробітної плати відносно середньообласних показників;
- зростання рівня купівельної спроможності мешканців громади;
- підвищення впізнаваності продукції, виробленої в громаді.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до **операційної цілі 1.1. Залучення інвестицій:**

- Створена база даних об'єктів для залучення інвестицій і розміщена на сайті громади;
- Створено двомовну (українська та англійська) сторінку веб-сайту громади на якій здійснюється промоція інвестиційних об'єктів;
- Інвестиційні пропозиції громади розміщені в базах даних інвестиційних об'єктів, створено двомовні презентації інвестиційних можливостей громади, інвестиційні паспорти;
- Здійснюється регулярне оновлення та моніторинг бази даних та інвестиційних пропозицій громади;
- Покращено умови надання послуг Центром надання адміністративних послуг;
- Розширено кількість адміністративних послуг, які надаються у громаді, зокрема, для бізнесу;
- Підготовлено містобудівну документація населених пунктів громади та Шполянської ОТГ в цілому;
- Збільшення обсягів залучення інвестицій в громаду;
- Формування нових привабливих інвестиційних проектів для інвесторів;
- Представники громади приймають активну участь в інвестиційних заходах в межах України та закордоном, просуваючи інвестиційні пропозиції громади.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до **операційної цілі 1.2. Створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва:**

- Досягнуто збільшення обсягів виробництва та експорту товарів та послуг в громаді;
- Створено нові робочі місця, зменшено відплив населення з громади;
- Збільшено кількість підприємств малого та середнього бізнесу в розрахунку на 1 000 Мешканців Шполянської ОТГ;
- Збільшено надходження коштів до місцевого бюджету за рахунок сплати податків підприємствами малого бізнесу;
- Кількість створених кооперативів в тому числі сільськогосподарських;
- Кількість підготовлених та презентованих матеріалів про можливості розвитку малого та середнього бізнесу в громаді;
- Кількість підготовлених інформаційно-аналітичних матеріалів для відкриття власної справи;
- Досягнуто зростання рівня заробітної плати та купівельної спроможності мешканців відносно середньообласних показників.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до **операційної цілі 1.3. Розвиток туристичної сфери:**

- Кількість об'єктів туристично-рекреаційної, оздоровчої інфраструктури;
- Кількість туристичних маршрутів;
- Динаміка чисельності обслугованих туристів та екскурсантів;
- Дохід від надання туристичних послуг;
- Кількість новостворених об'єктів туристичної інфраструктури;
- Кількість об'єктів, до яких покращено доступ туристам;
- Включено до обласних туристичних маршрутів нові маршрути через Шполянську міську ОТГ та забезпечено їхню промоцію;
- Створено каталог об'єктів, які представляють інтерес для туристів та зон рекреації;

Реалізація стратегічної цілі 2

Реалізація стратегічної цілі 2 «Розвиток людського потенціалу» у середньо- та довгостроковій перспективі призведе до наступних результатів:

- підвищення культури поведінки з ТПВ, вирішення питання стихійних сміттєзвалищ;
- зниження рівня енергоспоживання та запровадження альтернативних джерел енергетики в громаді;
- зміцнення матеріально-технічної бази закладів освіти, охорони здоров'я, культури, дозвілля та спорту;
- зміцнення людського капіталу, підвищення якості послуг освіти, культури, дозвілля, охорони здоров'я;
- покращення інфраструктури ОТГ, в першу чергу – доріг та дорожньої інфраструктури;
- активізація та зростання рівня залученості громадськості до процесів розвитку ОТГ.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до **операційної цілі 2.1. Забезпечення високої якості життя:**

- Придбано нерухомість для забезпечення персоналу якісним житлом;
- Проведено капітальний ремонт (реконструкцію, модернізацію) закладів соціальної сфери на території громади;
- Придбано обладнання, інвентарю тощо для закладів соціальної сфери громади;
- Розроблено і розпочато реалізацію програми створення громадських центрів та громадських просторів в громаді;
- Збудовано нових спортивних об'єктів в громаді;
- Покращено показники, які оцінюють стан довкілля;
- Здійснено будівництво ігрових майданчиків та футбольних полів на території громади.
- Зменшено рівень правопорушень в громаді;

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до **операційної цілі 2.2. Модернізація та розвиток інфраструктури Шполянської ОТГ:**

- Здійснено капітальний ремонт та будівництво вулиць та тротуарів у населених пунктах громади;
- Забезпечено роздільний збір твердих побутових відходів, їх транспортування, утилізацію, переробку;
- Проведено не менше 10 заходів з роз'яснення серед населення переваг роздільного збору ТПВ;
- Здійснено озеленення та благоустрій населених пунктів громади;
- Кількість створених рекреаційних зон та зон для відпочинку;
- Зменшення кількості скарг на транспортне сполучення в межах громади;
- Скорочення витрат часу на досягнення адміністративного центру громади з інших населених пунктів на її території;
- Зменшення кількості ремонтних робіт інфраструктурних об'єктів.

Показники ефективності реалізації проектів, що відносяться до **операційної цілі 2.3. Підвищення енергоефективності:**

- Запроваджено систему енергоменеджменту;

- Створено ефективну систему опалення приміщень комунальних закладів;
- Здійснена реконструкція та/або термомодернізація приміщень комунальних закладів;
- Проведено енергоаудит в нетипових громадських будівлях установ бюджетної сфери та виготовлено енергетичні паспорти;
- Кількість закладів бюджетної сфери, щр здійснили заходи з термомодернізації;
- Кількість реалізованих енергоефективних проектів;
- Відсоток скорочення споживання газу закладами бюджетної сфери;
- Відсоток економії бюджетних коштів.

Показники ефективності реалізації проектів, щр відносяться до **операційної цілі 2.4.**

Підвищення обізнаності та соціальної активності жителів громади:

- Кількість семінарів, тренінгів та інших навчальних заходів для мешканців громади – з питань розвитку громадянських ініціатив;
- Збільшено кількість НГО;
- За підтримки НГО громадою виграно не менше трьох проектів з залучення фінансування;
- Впроваджено громадський бюджет;
- На сайті громади створено розділ, який дозволятиме працювати зі зверненнями громадян та петиціями, надавати консультації мешканцям.
- Кількість закладів, які інтегрували в навчальний процес інформаційні технології та проектне навчання;
- Кількість закладів освіти обладнаних мультимедійним, лабораторним та ін. обладнанням, програмним забезпеченням;
- Кількість конкурсів, фестивалів, заходів, в яких брали участь аматорські колективи громади за її межами;
- Кількість об'єктів, які мають історичне та культурне значення;
- Кількість конкурсів, фестивалів, заходів на території громади .

Орієнтовний фінансовий план

Таблиця 4 Орієнтовний фінансовий план

Назва проекту	2018 рік, тис.грн	2019 рік, тис.грн	2020 рік, тис.грн	Разом, тис.грн
1. «Створення дорожньої карти інвестора Шполянської міської об'єднаної територіальної громади»	15	10	10	45
2. «Створення інвестиційного паспорту Шполянської міської об'єднаної територіальної громади»	40	10	10	60
3. Інвентаризація наявних земель, будівель, споруд для залучення інвестицій	50	50	50	150
4. Організація заходів з розробки схеми планування населених пунктів громади, як єдиної адміністративно-територіальної одиниці	1000	1000	1000	3000

5. Створення та просування бренду «Шполянська міська об'єднана територіальна громада»	125	15	10	150
6. «Оновлення роботи офіційного сайту міської ради Шполянської ОТГ»	25	5	5	35
7. Розробка та впровадження інформаційної кампанії «Купуй Шполянське – залишай податки в громаді».	25	25	25	75
8. Підготовка спільних проектів, направлених на вирішення проблем розвитку в комунальній та/або соціальній сферах	-	-	-	-
9. Організація роботи Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП) відповідно до «Стандарту якості обслуговування відвідувачів ЦНАП»	1500	100	100	1700
10. Створення умов співпраці між владою та бізнесом «Відкритий діалог: Влада –Бізнес»	95,5	22	22	139,5
11. Проведення сезонних та сільськогосподарських ярмарків	20	20	20	60
12. Облаштування місць реалізації продукції	100	300	300	700
13. Започаткування конкурсу «Кращий підприємець року»	20	20	20	60
14. Співпраця з Регіональним фондом підтримки підприємництва по Черкаській області	-	200	200	400
15. Школа кооперативного руху	15	20	20	55
16. Розвиток жіночого підприємництва в Шполянській міській ОТГ – «Жінки в дії»	112	68	68	248
17. Виготовлення промо-роликів, інформаційних статей, буклетів, сувенірної продукції	25	25	25	75
18. Облаштування знаку «Шполянщина географічний центр України»	100	50	50	200
19. Започаткування фестивалю збереження національних цінностей та традицій «Єдність нації»	100	5000	2000	7100
20. Впровадження велотуризму в Шполянській міській об'єднаній територіальній громаді	10	150	50	210
21. Організація систематичної співпраці з представниками туристичної галузі та ЗМІ, участь в заходах галузі	20	20	20	60
22. Покращення матеріально-технічного забезпечення АЗПСМ та ФАПів КЗ «Шполянський районний ЦПМСД»	37,8	475,5	64,2	577,5
23. Облаштування кабінету долікарського огляду та оглядового кабінету в Шполянській амбулаторії загальної практики-сімейної медицини	298,8	88	88	474,8

24. Інформатизація КЗ «Шполянський районний ЦПМСД»	926,6	62,4	62,4	1051,4
25. Облаштування сучасної зони очікування в дитячому відділенні Шполянської амбулаторії загальної практики-сімейної медицини	200	-	-	200
26. Придбання навчальних кабінетів для шкіл громади	400	400	400	1200
27. Придбання обладнання для класів «Інтелект України»	150	150	150	450
28. Придбання інтерактивних дошок для шкіл громади	100	100	100	300
29. Капітальний ремонт стелі Шполянської ЗОШ № 5 І-ІІІ ступенів	200	-	-	200
30. Добудова спортивного залу до будівлі Шполянської ЗОШ № 5 І-ІІІ ступенів	100	5000	2000	7100
31. Капітальний ремонт частини приміщень ДНЗ №5 "Калинка з відкриттям двох додаткових груп	1163,540	-	-	1163,540
32. Капітальний ремонт туалетних кімнат ДНЗ №4 «Сонечко», », ДНЗ №3 "Зірочка"	500	-	-	500
33. Капітальний ремонт приміщення стадіону ДЮСШ з заходами термомодернізації та частини стадіону	200	-	-	200
34. Капітальний ремонт підвір'я та павільйонів ДНЗ «Ялинка» №1, ДНЗ №4 "Калинка», ДНЗ №4 «Сонечко», ДНЗ №3 "Зірочка"	250	250	500	1 000
35. Капітальний ремонт приміщення школи мистецтв	-	-	1500	1500
36. Реконструкція приміщення бібліотеки Кримківського навчально-виховного комплексу "Дошкільний навчальний заклад-загальноосвітня школа І-ІІ ступенів" для облаштування спортивного залу	800	200	-	1000
37. Капітальний ремонт приміщення та підвір'я Скотарівського навчально-виховного комплексу "Дошкільний навчальний заклад-загальноосвітня школа І-ІІ ступенів» з заходами термомодернізації	1500	200	-	1700
38. Капітальний ремонт будівель та систем каналізації (включно з внутрішніми туалетними кімнатами) Шполянської ЗОШ І-ІІІ ступенів №1, №2, №3	3000	3000	3000	9000
39. Підвищення рівня хімічної, біологічної та екологічної освіти на базі позашкільного закладу «Станція юних натуралістів»	-	-	400	400
40. Створення дитячого класу мікроелектроніки на базі «Станція юних техніків»	-	-	700	700

41. Оновлення книжкового фонду бібліотек громади	100	100	100	300
42. Капітальний ремонт міського будинку культури	300	500	700	1 500
43. Створення вокально-інструментальної студії	150	50	50	250
44. Капітальний ремонт Скотарівського сільського будинку культури з заходами термомодернізації	1500	500	-	2000
45. Оснащення комп'ютерних місць в закладах культури	70	15	15	100
46. Будівництво приміщення для закладів позашкільної та НВК («Центру розвитку особистості»)	100	10 000	10 000	20 100
47. Забезпечення житлом працівників соціальної сфери	200	200	200	600
48. Навчання педагогічних працівників навчальних та закладів культури навичок проектного менеджменту в галузі освіти та культури	5	5	5	15
49. Встановлення транспортних та пішохідних світлофорів на трьох перехрестях міста	250	-	250	250
50. Забезпечення КП «Муніципальна інспекція» службовим автомобілем та засобами особистої безпеки	700	-	-	700
51. Встановлення відеоспостереження на усіх в'їздах до населених пунктів громади	200	200	200	600
52. Встановлення обмежувальних знаків на території міста Шпола	50	20	20	90
53. Поліпшення гідрологічного стану малих річок та ставків Шполянської ОТГ	600	1000	1000	2600
54. Організація збору батарейок та люмінесцентних лампочок на території громади	5	5	5	15
55. Регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами	50	50	50	150
56. Будівництво спортивних майданчиків комбінованого типу на територіях закладів освіти та культури	2500	2500	2500	7500
57. Організація футзалу мініфутболу	100	100	100	300
58. Створення кризового центру для членів сімей, в яких вчинено насильство в сім'ї або існує реальна загроза його вчинення	80	10	10	100
59. Психологічна реабілітація учасників бойових дій на Сході України	25	25	25	75
60. Реконструкція водопровідної мережі та споруд південно-східного масиву м. Шпола	1571	1600	2000	5171

61. Впровадження сучасної оптимальної моделі поводження з твердими побутовими відходами на території Шполянської ОТГ	50	800	500	1350
62. Забезпечення належної експлуатації існуючого сміттєзвалища на території Шполянської міської об'єднаної територіальної громади	150	750	100	1000
63. Капітальний ремонт дорожнього покриття вулиць населених пунктів громади	10 000	14 000	14 000	38 000
64. Капітальний ремонт тротуарів вулиць населених пунктів громади	2 000	3 000	3 000	8 000
65. Капітальний ремонт прибудинкових територій м. Шпола	1 000	1 000	1 000	3 000
66. Створення зон відпочинку з елементами озеленення на місцях колишніх стихійних сміттєзвалищ	50	50	50	150
67. Створення зеленої зони – фруктового саду «Сад дитинства»	100	100	100	300
68. Придбання техніки для комунальних підприємств	600	600	600	1800
69. Капітальний ремонт приміщення КП «Готель» Шпола-Центр»	100	1500	1500	3100
70. Облаштування «Мотузкового містечка» в парку дитячого дозвілля	200	-	-	200
71. Створення рекреаційної зони та зони відпочинку на березі Червоного ставу	500	150	150	800
72. Організація транспортного сполучення між селами громади Скотареве та Кримки і адміністративним центром містом Шпола, створення додаткових маршрутів та рейсів по м. Шпола	200	200	200	600
73. Аналіз енергоефективності всіх комунальних закладів та підприємств громади	50	50	50	150
74. Капітальний ремонт фасаду будівлі ДНЗ "Зірочка" з його утепленням	1238,072	-	-	1238,072
75. Започаткування «Дня сталої енергії»	5	5	5	15
76. Створення демонстраційної платформи з використанням альтернативної енергетики на базі закладу освіти громади	-	250	150	400
77. Виділення земельних ділянок для будівництва сонячних батарей	10	10	10	30
78. Створення новітнього інформаційно - ресурсного центру та бібліотеки « Центр розвитку особистості»	-	500	500	1000
79. Впровадження Громадського бюджету в Шполянській міській ОТГ	-	250	500	750

80. Запровадження конкурсу відбору проектів розроблених організаціями громадянського суспільства для реалізації яких надається фінансова підтримка з бюджету громади	100	200	200	500
81. Формування проєкологічного мислення населення Шполянської міської об'єднаної територіальної громади	20	20	20	60
82. Започаткування тижня «Української культури та традицій»	10	10	10	30
83. Започаткування конкурсу «День козака»	10	10	10	30
84. Будівництво полоси перепон для допризывної підготовки юнаків	-	-	500	500
85. Розширення навчальних можливостей з ІТ – освіти для учнів та молоді громади на базі Міжшкільного навчально-виробничого комбінату	250	400	150	800
86. Створення ІТ-хабу	-	-	200	200
Всього:	38423,31	57770,9	53704,6	149658,8
З них кошти місцевого бюджету	40%	40%	40%	40%
Кошти державного бюджету	40%	20%	20%	26,7%
Кошти обласного бюджету	5%	5%	5%	5%
Кошти МТД	10%	30%	30%	23,3%
Кошти бізнесу	5%	5%	5%	5%

Припущення та ризики

Загальні припущення, що мають значення для реалізації Стратегічного плану, полягають в успішності задекларованих Урядом України реформ, а також ефективності реагування на зовнішні виклики, пов'язані з війною на сході. Наступними важливими припущеннями успішності реалізації цієї Стратегії є доступність коштів державної субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ, доступність та прозорість фінансових ресурсів Державного фонду регіонального розвитку, а також доступність іншого передбаченого конкретними проектами фінансування для їхнього впровадження. Реалізація у Шполянській об'єднаній територіальній громаді проектів за умови залучення МТД та/або грантових коштів сприятиме досягненню позитивних результатів.

Важливим елементом є припущення щодо організації належного кадрового забезпечення громади та налагодження ефективної системи проектного менеджменту. Це передбачає не лише наявність підготовлених спеціалістів, але й їхній подальший розвиток, а також – побудову системи навчання і заміщення кадрів.

Наявність коштів та знань з питань проектного менеджменту, відповідних технічних знань, є важливими загальними припущеннями для успішної реалізації Стратегічного плану. Можливості реалізації програми є ускладненими, оскільки Шполянська громада раніше не працювала у режимі довгострокового планування та виконання

запланованого. Варто провести значну інформаційну роботу серед місцевих політичних та бізнесових еліт для належної підтримки стратегічних ініціатив та впровадження проектів.

До реалізації Стратегічного плану повинні бути залучені громадські організації, програми міжнародної технічної допомоги, державні установи, приватні інвестори зі своїми знаннями, людськими, інформаційними, матеріальними та фінансовими ресурсами.

Деякі проекти з плану реалізації Стратегічного плану можуть бути більш ефективними при застосуванні конкурсних механізмів – доступ до суспільних благ повинен бути забезпечений за прозорими правилами.

Підвищення спроможності місцевого населення та установ і їхня готовність взяти участь та надати підтримку у реалізації програми є наступним важливим припущенням, що допомагає максимально використати сільськогосподарський, туристичний і підприємницький потенціал територій громади. Участь фермерів, сільськогосподарських підприємств та інших суб'єктів розвитку села є особливо важливою для успіху ініціатив зі створення сільськогосподарських кооперативів.

Основні ризики, пов'язані зі здійсненням Стратегічного плану включають:

- Зниження інвестиційної привабливості країни і регіону;
- Зменшення обсягів, або скасування субвенції на розвиток інфраструктури об'єднаних територіальних громад;
- Нехтування іншими сільськими територіями на користь головної садиби.
- Нездатність встановити і використовувати зв'язки між населеними пунктами громади.
- Нераціональне використання земель громади.
- Неможливість встановлення необхідних партнерських відносин та/або отримання критичної маси зацікавлених мешканців, готових підтримати реалізацію конкретних проектів та Стратегії в цілому.
- Відсутність місцевих знань та управлінської спроможності для реалізації проектів і відсутність успіхів у мобілізації необхідних ресурсів (коштів).
- Невчасне вирішення соціальних, освітніх, інфраструктурних, екологічних та інших проблем населення.

Рекомендації

- Успіх реалізації та сталості результатів кожного проекту базується на розумному врахуванні інтересів громади і приватних інтересів. Тому, де це можливо, необхідне поєднання фінансування з міського бюджету і приватних коштів на додаток до підтримки з держбюджету та програм МТД.
- Участь проектів міжнародної технічної допомоги (зокрема, ЄС, США), має важливе значення для надання фінансових ресурсів та технічної допомоги, забезпечення управлінського потенціалу і технічних навичок для реалізації стратегії.
- Досвід інших регіонів і країн може прискорити реалізацію проектів і сприяти отриманню максимальної віддачі.
- Відповідно до передбачених Стратегічним планом цілей, окремі завдання та ідеї проектів можуть бути додані, або змінені в наступні роки під час процедур моніторингу та актуалізації Стратегічного плану.

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОНОВЛЕННЯ

Реалізація завдань Стратегічного плану розвитку передбачає виконання одночасно багатьох завдань різними структурами виконавчих органів ради за участі багатьох партнерів, що ставить перед керівництвом громади питання раціонального управління цим доволі складним процесом.

Система управління Стратегією має два рівні: політичний та технічний. Політичний рівень забезпечує особисто голова громади, виконавчий комітет та рада. На цьому рівні заслуховуються та затверджуються звіти Комісії з управління впровадження Стратегічного плану розвитку, пропозиції щодо внесення змін (оновлення) Стратегічного плану розвитку. Рада приймає рішення щодо внесення змін до Стратегічного плану розвитку на підставі пропозицій голови.

Технічний рівень управління і моніторингу виконує Комісія з управління впровадження Стратегічного плану, який:

- забезпечує виконання завдань Стратегічного плану розвитку;
- здійснює моніторинг соціально-економічного стану громади за визначеними показниками,
- аналізує співвідношення основних соціально-економічних показників громади та зовнішнього середовища (області, країни, світу тощо),
- вивчає основні політичні, економічні, фінансові, соціальні, наукові, технологічні і т.д. тенденції, визначає їх впливи на громаду,
- формує пропозиції стратегічних сценаріїв в нових політичних, соціально-економічних умовах зовнішнього середовища,
- аналізує соціально-економічні тенденції найближчих конкурентів у порівнянні з показниками громади, аналізує загрози, які надходять від конкурентів,
- формує пропозиції змін до цілей і завдань, які необхідно вносити до стратегії як відповідь на виявлені нові загрози і можливості.

Управління процесом реалізації

Управління процесом реалізації стратегії розвитку Шполянської об'єднаної громади проводиться за принципами єдності управління, персональної відповідальності, прозорості та поточної координації дій. Адміністрування процесу реалізації Стратегічного плану розвитку здійснюється виконавчим комітетом та відповідними структурними підрозділами ради.

З метою координації дій розпорядженням голови створюється постійно діюча Комісія з управління впровадження Стратегічного плану розвитку (далі – КУВ). До складу КУВ входять відповідальні за виконання завдань Стратегічного плану розвитку. Очолює КУВ голова громади. Повний склад КУВ та персональна відповідальність за реалізацію завдань Стратегічного плану розвитку визначається розпорядженням голови. КУВ збирається не рідше одного разу на квартал та виконує наступні функції:

- організовує взаємодію підрозділів виконавчих органів ради, органів державної влади, підприємств та установ громади в процесі реалізації Стратегічного плану розвитку, програм та проектів розвитку ОТГ.

- здійснює підготовку щорічних звітів про стан реалізації Стратегічного плану розвитку, надає їх голові та презентує їх на останньому в році черговому пленарному засіданні ради. Повний текст звіту підлягає обов'язковому розміщенню в мережі Інтернет.
- здійснює підготовку квартальних звітів про стан реалізації стратегічного плану, надає їх голові та презентує на засіданні виконкому.

Пропозиції щодо зміни основного тексту стратегічного плану розглядаються відділом економічного розвитку та інвестицій, обговорюються на чергових та позачергових нарадах КУВ і виносяться на розгляд сесії Шполянської ради один раз на рік (по необхідності, двічі на рік).

Процедура моніторингу

Головний сенс моніторингу полягає у виконанні двох взаємопов'язаних функцій – спостереження (відслідковування) та попередження. Відслідковування проводиться з метою виявлення відповідності наявного стану речей бажаному результату, а спостереження – з метою попередження небажаних наслідків.

Моніторинг Стратегічного плану розвитку Шполянської ОТГ включає три рівні:

1). Моніторинг зовнішнього середовища розвитку громади. Базується на аналізі основних показників, що характеризують ситуацію в державі в цілому та Черкаській області, які є стратегічно важливими для громади. Підсумки підводяться один раз на рік та доводяться як частина зведеного аналітичного моніторингового звіту.

2). Моніторинг процесу реалізації Стратегічного плану відповідно до наступних показників:

- обсяги фактичних доходів місцевого бюджету на душу населення (без трансфертів), грн.;
- обсяги фактичних поточних видатків місцевого бюджету на душу населення, грн.;
- обсяги фактичних капітальних видатків (розвитку) місцевого бюджету на душу населення, грн.;
- середня місячна заробітна плата, грн.;
- обсяг інвестицій в основний капітал;
- загальний обсяг експорту (за наявності), тис. дол. США;
- обсяг прямих іноземних інвестицій в громаду (за наявності), тис. дол. США;
- чисельність населення, зайнятого у всіх сферах економіки, чол.;
- чисельність населення, зайнятого в кооперативах, чол.;
- кількість кооперативів на 1 000 осіб, од.;
- кількість зареєстрованих безробітних, чол.;
- кількість активно діючих громадських організацій, од.;
- частка довжини автошляхів з пошкодженим покриттям до загальної довжини автошляхів, км.;
- середній бал за результатами ЗНО в школах громади, од.;
- кількість захворювань на хвороби системи кровообігу на 1000 населення, од.;
- кількість проектів, що фінансуються за рахунок коштів ДФРР, од.;
- кількість проектів, що фінансуються за рахунок отриманих грантів, МТД, од.;
- обсяги фактично отриманих коштів від грантів та МТД, тис. грн.(€; \$).

Звіт про виконання цієї частини моніторингу готується щорічно, як частина зведеного аналітичного моніторингового звіту.

3). Моніторинг виконання проектів місцевого розвитку Стратегічного плану розвитку. Оцінюється стан виконання кожного проекту та ступінь досягнення результатів, передбачених технічним завданням на проект. Щопівроку (10 червня і 10 грудня) відділ економічного розвитку та інвестицій направляє відповідальним за моніторинг виконання Стратегічного плану розвитку нагадування про необхідність надати піврічний моніторинговий звіт. До 20 числа зазначених місяців спеціалісти відділу економічного розвитку та інвестицій повинні одержати моніторингові звіти.

На підставі результатів моніторингу, один раз на рік спеціалісти відділу економічного розвитку та інвестицій виносять на чергове засідання Комісії з управління впровадженням Стратегічного плану розвитку її проміжний аналіз фінансових потреб, зведений по всіх стратегічних цілях. Затверджений Комісією з управління впровадженням Стратегічного плану розвитку аналіз фінансових потреб надається до депутатської комісії з питань з питань планування бюджету та фінансів для урахування під час розробки проекту бюджету на наступний рік.